

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ได้ดำเนินการวิจัยเป็น ๔ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ ๒ การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินคุณภาพหลักสูตร ขั้นตอนที่ ๔ การปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ ๒ ผลการสร้างหลักสูตร

ตอนที่ ๓ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร

ตอนที่ ๔ ผลการเสนอหลักสูตร

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบประเมินทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่ามีข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง ดังนี้

๑.๑ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ดังนี้

๑.๑.๑ ภาษาถิ่น การใช้ภาษาถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีความเป็นภาษาถิ่นไม่ชัดเจน ส่วนใหญ่ใช้ภาษากลาง จะมีใช้ภาษาอื่นอยู่บ้างในชนกลุ่มน้อย เชื้อสายจีน ซึ่ง

อาศัยอยู่ในตัวเมือง และชนชาวลาวโชน่หรือไทยทรงดำลาวใต้หรือลาวเวียง ซึ่งอาศัยอยู่ตำบล
หนองปลิง ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

๑.๑.๒ ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน ได้แก่ ตำนานเขากบ ตำนานโบสถ์เทวดา
สร้าง นิทานพื้นบ้านเรื่องหนูน้อยแดง โม แมลงอัปลักษณ์ หลวงดาทองคู่มั่น วรรณกรรมพื้นบ้าน
เรื่องนิราศนรก สังข์ทองฉบับนครสวรรค์ การละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ รำโทนหรือรำวง
รำกลองยาว

๑.๑.๓ ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ ประเพณีแข่งเรือยาว

๑.๑.๔ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วัดวรนาถบรรพต(วัดกบ)
วัดจอมคีรีนาคพรต วัดคีรีวงศ์ วัดศรีสวรรค์สังฆาราม (วัดถือน้ำ) บึงบอระเพ็ดหรืออุทยานนกน้ำ
และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ หลวงพ่อเดิม หลวงพ่ออินทร์

๑.๒ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายใน

๑.๒.๑ วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรงเรียน

๑.๒.๒ สัดส่วนเวลาเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๑-๓ ของสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๗ โรงเรียน

๑.๒.๓ วรรณคดีและวรรณกรรม ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดให้เรียน
และให้เลือกเรียน และสถานศึกษาจัดให้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๑-๓

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑ - ๔.๓

๑. ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

ตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก : ภาษาถิ่น

ข้อมูล	รายละเอียด	แนวทางการนำไปใช้
ภาษาถิ่น	ความเป็นภาษาถิ่นไม่ชัดเจนส่วนใหญ่ ประชาชนใช้ภาษากลางจะมีภาษาถิ่น อยู่บ้าง ได้แก่ ภาษาของชนกลุ่มน้อย เชื้อสายจีน และลาว	กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดสาระการเรียนรู้

จากตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลด้านภาษาถิ่น พบว่าภาษาที่ใช้ในท้องถิ่นอำเภอเมือง
จังหวัดนครสวรรค์ส่วนใหญ่ใช้ภาษากลาง มีชนกลุ่มน้อยเชื้อสายชาวจีนที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองจะใช้
ภาษาจีน เช่น จีน ฮกเกี้ยน จีนแต้จิ๋ว และจีนกวางตุ้ง นอกจากนี้พบว่ามีการใช้ภาษาลาวหรือไทย
ทรงดำ ลาวใต้หรือลาวเวียง อยู่ที่ตำบลหนองปลิง ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๒ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก : ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน

ข้อมูล	รายละเอียด	แนวทางการนำไปใช้
ตำนานและ วรรณกรรมพื้นบ้าน	ตำนานเมืองปากน้ำโพ ตำนานเขากบ ตำนานโบสถ์เทวดาสร้าง นิทานพื้นบ้านเรื่องหนูน้อยแดงโม แมลงอัปลักษณ์ หลวงตาทองคูแม่ วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องนิราศนรก สังข์ทองฉบับนครสวรรค์ การละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ รำโทนหรือ รำวง รำกลองยาว	กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดสาระการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้

จากตารางที่ ๔.๒ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน พบว่ามี
ตำนานที่เล่าสืบต่อกันมาของชาวปากน้ำโพ คือ ตำนานเมืองปากน้ำโพ ตำนานเขากบ และตำนาน
โบสถ์เทวดาสร้าง นิทานเรื่อง หนูน้อยแดงโม แมลงอัปลักษณ์ หลวงตาทองคูแม่ วรรณกรรม
พื้นบ้านเรื่องนิราศนรก สังข์ทองฉบับนครสวรรค์ การละเล่นเพลงพื้นบ้าน รำโทนหรือรำวง
รำกลองยาว

ตารางที่ ๔.๓ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก : ประเพณีท้องถิ่น

ข้อมูล	รายละเอียด	แนวทางการนำไปใช้
ประเพณีท้องถิ่น	ประเพณีท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของเมืองนครสวรรค์ ได้แก่ ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ และประเพณีแข่งเรือยาว	กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดสาระการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้

จากตารางที่ ๔.๓ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น พบว่าประเพณีท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงและมีความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองนครสวรรค์ คือ ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ของชาวจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองปากน้ำโพ ปฏิบัติสืบเนื่องเป็นประจำประมาณเดือน ๑ ของทุกปี และประเพณีแข่งเรือยาวจัดเป็นประจำทุกปีช่วงเทศกาลออกพรรษา

ตารางที่ ๔.๔ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายนอก : แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูล	รายละเอียด	แนวทางการนำไปใช้
ด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่สำคัญ วัดนครสวรรค์ วัดวรนาถบรรพต(วัดกบ) วัดจอมคีรีนาคพรต วัดคีรีวงศ์ วัดศรีสวรรค์สังฆาราม(วัดถือน้ำ) บึงบอระเพ็ดหรืออุทยานนกน้ำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลวงพ่อดิม หลวงพ่อดินทร์	กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดสาระการเรียนรู้ กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

จากตารางที่ ๔.๔ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่ามีแหล่งเรียนรู้ที่ควรศึกษา ๕ แห่ง คือ วัดนครสวรรค์ วัดวรนาถบรรพต(วัดกบ) วัดจอมคีรีนาคพรต วัดคีรีวงศ์ วัดศรีสวรรค์สังฆาราม(วัดถือน้ำ) บึงบอระเพ็ดหรืออุทยานนกน้ำ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญควรศึกษา คือ หลวงพ่อดิม และหลวงพ่อดินทร์

ตารางที่ ๔.๕ ข้อมูลสารสนเทศการด้านสภาพแวดล้อมภายใน : วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของผู้เรียน

สถานศึกษา	วิสัยทัศน์	เป้าหมาย	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
๑. โรงเรียนนครสวรรค์	มุ่งจัดการศึกษาอบรมให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล มีความรู้สึกที่ดีต่อสัมมาอาชีพ ควบคู่ไปกับคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาโดยทั่วกัน	มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการทำงาน มีสุนทรีย์ทางกายและจิตที่ดี มีสุนทรีย์ภาพ	๑. มีความเมตตา กรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต มีความสามัคคี ๒. มีวินัย มีความรับผิดชอบ ๓. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการค้นคว้า และรักการออกกำลังกาย ๔. มีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. โรงเรียนสตรี นครสวรรค์	เป็นผู้นำทางวิชาการ มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศทั้งสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม ดำรงความเป็นไทย ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข	พัฒนาบุคลากร/ นักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ พัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีน้ำใจ และรักความเป็นไทย
๑. โรงเรียนจิระประวัติ วิทยาคม	ภายในปี พ.ศ.๒๕๔๗ จะ เป็นผู้นำในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนา นักเรียนให้ เป็นผู้นำในท้องถิ่น มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพและ	มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะของความเป็นไทย มีความรู้และทักษะที่จำเป็น	ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีวัฒนธรรมของความเป็นไทย เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

สถานศึกษา	วิสัยทัศน์	เป้าหมาย	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
	อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มีวิถีประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการทำงาน มีสุนทรีย์ทางกายและจิตที่ดี มีสุนทรียภาพ	แสวงหาความรู้ตลอดเวลา
๔. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม	สืบสานงานพระราชดำริ มุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านวิชาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปะ ดนตรี กีฬา และทักษะวิชาชีพ	๑. นักเรียนมีความรู้ ทักษะความสามารถในการคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ทางด้านภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ๒. นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน การเขียน การศึกษาค้นคว้า	มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความซื่อสัตย์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
๕. โรงเรียนพระบางวิทยา	พัฒนาองค์กร สร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อมเพียบพร้อม คุณธรรม เลิศล้ำวิชาการ ประสานชุมชน	มุ่งพัฒนาระบบการบริหาร และการให้บริการ จัดสิ่งแวดล้อม ให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย คุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ผู้เรียนมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

สถานศึกษา	วิสัยทัศน์	เป้าหมาย	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
๖. โรงเรียนบ้านแก่ง ชัชวลิตวิทยา	มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ด้านวิชาการและงานอาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ ด้านวิชาการ มีทักษะด้านวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความซื่อสัตย์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รักความเป็นไทย
๗. โรงเรียนบึง บอระเพ็ด	มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ด้านวิชาการและงานอาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	เสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ ด้านวิชาการ มีทักษะด้านวิชาชีพ มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	มีวินัย มีความซื่อสัตย์ รักความเป็นไทย ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

จากตารางที่ ๔.๕ แสดงข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายในด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่าด้านวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามุ่งเน้นส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ด้านวิชาการและงานอาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเป้าหมาย กำหนดเป้าหมายไว้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๔ คือ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี อนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมและภูมิใจในความเป็นไทย ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กำหนดไว้สอดคล้องกัน คือ ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ มีวินัย ซื่อสัตย์ มีวัฒนธรรมความเป็นไทย เป็นคนดีของสังคม มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีความรู้ด้านวิชาการและอาชีพ และมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

ตารางที่ ๔.๖ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายใน : สัดส่วนเวลาเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ช่วงชั้น ม.๑ – ๓

สถานศึกษา	สัดส่วนเวลาเรียน(ชั่วโมง/ปี)		
	ม.๑	ม.๒	ม.๓
โรงเรียนนครสวรรค์	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
โรงเรียนสตรีนครสวรรค์	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
โรงเรียนจิระประวัตวิทยาคม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
โรงเรียนพระบางวิทยา	๑๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
โรงเรียนบ้านแก่งชั้วลิตวิทยา	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
โรงเรียนบึงบอระเพ็ด	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐

จากตารางที่ ๔.๖ แสดงข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสัดส่วนเวลาเรียน พบว่า
สถานศึกษาจำนวน ๖ แห่ง กำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ม. ๑ ม.๒
และ ม.๓ จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี ยกเว้น โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม กำหนดชั่วโมงเรียน
จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง/ปี

ตารางที่ ๔.๗ ข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพแวดล้อมภายใน : วรรณคดีและวรรณกรรม กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

วรรณคดีที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เรียน ช่วงชั้น ม.๑-๓	วรรณคดีที่กระทรวงศึกษาธิการ เสนอให้เลือกเรียน ช่วงชั้น ม.๑-๓	วรรณคดี และวรรณกรรมที่ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน
๑. นิราศของสุนทรภู่ เช่น - นิราศภูเขาทอง - นิราศพระบาท ๒. โคลงโลกนิติ (ให้เลือกบางบท) ๓. กาพย์ห่อโคลงนิราศ ธารทองแดง เช่น ตอน พรรณาสัตว์ป่า ๔. บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ เช่น บทพากย์เอราวัณ ๕. ศิลาจารึกหลักที่ ๑ (ศิลาจารึก พ่อขุนรามคำแหง) เช่น ด้านที่ ๑ ๖. พระบรมราโชวาท พระราช นิพนธ์พระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระ ราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ.๒๔๒๘ พระราชทานแก่พระเจ้าลูกยาเธอ ที่เสด็จไปทรงศึกษาในทวีป ยุโรป	๑. สุภาษิตพระร่วง ฉบับกรมวิชาการ ๒. สุภาษิตอิศรญาณ(อิศรญาณภาษิต) ๓. กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ๔. โคลงสุภาษิต ๕. กาพย์เรื่องพระไชยสุริยา ๖. บทละครเรื่องรามเกียรติ์ เช่น ตอนนารายณ์ปราบนาท ๗. ราชวิธีราช เช่น ตอน พลายประกายมาศ สมิงพระรามอาสา ๘. นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี เช่น ตอนพระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อ	๑. นิราศเมืองแกลง ๒. รามเกียรติ ตอนศึกไมยราพ ๓. กาพย์พระไชยสุริยา ๔. สัตวภิธาน ๕. เศรษฐศาสตร์ในห้องแถว ๖. แม่ศรีเรือน ๗. นิราศเมืองเพชร ๘. พระอภัยมณี ตอน กำเนิด สุดสาคร ๙. มะกะโท ๑๐. มอม ฯลฯ

จากตารางที่ ๔.๗ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่าสถานศึกษาทั้ง ๗ แห่ง จัดการเรียนการสอน
วรรณคดีและวรรณกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน เรื่อง คือ นิราศของสุนทรภู่ (นิราศ
เมืองแกลง) และเลือกเรื่องที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอให้เลือกเรียน เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา และ
บทละครเรื่องรามเกียรติ์ (ตอนศึกไมยราพ)

ตอนที่ ๒ ผลการสร้างหลักสูตร

ผลการสร้างหลักสูตร ดังแสดงในตารางที่ ๔.๘ - ๔.๒๐

ตารางที่ ๔.๘ ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ กับองค์ประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓	องค์ประกอบมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น ม.๑-๓		
		ด้านความรู้ : K (ข้อ)	ด้านทักษะกระบวนการ : P(ข้อ)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : A(ข้อ)
๑. การอ่าน	ท ๑.๑	๓	๑๒	๑
๒. การเขียน	ท ๒.๑	๓	๔	๑
๓. การฟัง การดูและการพูด	ท ๓.๑	๑	๖	๑
๔. หลักการใช้ภาษา	ท ๔.๑	๘	๔	๑
	ท ๔.๒	๕	๔	๑
๕. วรรณคดีและวรรณกรรม	ท ๕.๑	๒	๓	-
รวม		๒๒	๓๓	๕

จากตารางที่ ๔.๘ แสดงข้อมูลมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ พบว่ามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้ง ๕ สาระประกอบด้วย องค์ประกอบการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K : Knowledge) จำนวน ๒๒ ข้อ ด้านทักษะกระบวนการ (P : Process Skill) จำนวน ๓๓ ข้อ และด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม (A : Affective) จำนวน ๕ ข้อ รวมทั้งสิ้น ๖๐ ข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ผลการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกับองค์ประกอบมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓	ความคิดเห็น		ความหมาย
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
สาระที่ ๑ การอ่าน	ท ๑.๑	๕๗.๑๔	๒.๘๖	เหมาะสม
สาระที่ ๒ การเขียน	ท ๒.๑	๑๐๐	๐.๐๐	เหมาะสม
สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด	ท ๓.๑	๑๐๐	๐.๐๐	เหมาะสม
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา	ท ๔.๑	๕๕.๕๖	๔.๐๔	เหมาะสม
	ท ๔.๒	๕๗.๗๘	๒.๒๒	เหมาะสม
สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม	ท ๕.๑	๑๐๐	๐.๐๐	เหมาะสม

จากตารางที่ ๔.๕ แสดงผลการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ พบว่า องค์ประกอบการเรียนรู้มีความเหมาะสม ตรงตามพฤติกรรมการเรียนรู้ ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ มีความเหมาะสม ร้อยละ ๑๐๐ คือ ท ๒.๑ ท ๓.๑ และ ท ๕.๑ รองลงมา ร้อยละ ๕๗.๗๘ คือ ท ๔.๒ ร้อยละ ๕๗.๑๔ คือ ท ๑.๑ และ ร้อยละ ๕๕.๕๖ คือ ท ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑๐ ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ กับสาระการเรียนรู้ ม.๑-๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่	มาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ช่วงชั้น ม.๑-๓ (จำนวนข้อ)	สาระการเรียนรู้ ช่วงชั้น ม.๑-๓ (จำนวนข้อ)
สาระที่ ๑ การอ่าน	ท ๑.๑	๕	๑๐
สาระที่ ๒ การเขียน	ท ๒.๑	๖	๓
สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด	ท ๓.๑	๓	๓
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา	ท ๔.๑	๑๐	๑๓
	ท ๔.๒	๖	๖
สาระที่ ๕ วรรณคดีและ วรรณกรรม	ท ๕.๑	๓	๔
รวม		๔๑	๔๓

จากตารางที่ ๔.๑๐ แสดงข้อมูลผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ กับสาระ
การเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ พบว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ มีจำนวน ๔๑ ข้อ สาระ
การเรียนรู้ ช่วงชั้น ม.๑-๓ มีจำนวน ๔๓ ข้อ

ตารางที่ ๔.๑๑ ผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ กับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่	มาตรฐาน การเรียนรู้ ช่วงชั้น ม.๑-๓	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ช่วงชั้น ม.๑-๓ ครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วง ชั้น ม.๑-๓ สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
สาระที่ ๑ การอ่าน	ท ๑.๑	๔.๐๑	.๖๗	๓.๕๕	.๖๗
สาระที่ ๒ การเขียน	ท ๒.๑	๔.๐๖	.๖๗	๔.๐๖	.๖๗
สาระที่ ๓ การฟัง การดูและ การพูด	ท ๓.๑	๓.๕๔	.๖๓	๓.๕๔	.๖๓
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา	ท ๔.๑	๔.๐๖	.๖๗	๓.๕๘	.๖๓
	ท ๔.๒	๓.๕๘	.๖๓	๓.๕๘	.๖๓
สาระที่ ๕ วรรณคดีและ วรรณกรรม	ท ๕.๑	๓.๕๘	.๖๓	๓.๕๔	.๖๓
	ท ๕.๑	๔.๐๕	.๔๕	๔.๐๖	.๖๗

จากตารางที่ ๔.๑๑ แสดงผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ กับ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ พบว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ กำหนดไว้ครอบคลุม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๔.๐๑ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ช่วงชั้น ม.๑-๓ มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๓.๕๕

ตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่	มาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังรายปี ม.๑ (จำนวนข้อ)	สาระการเรียนรู้ รายปี ม.๑ (จำนวนข้อ)
สาระที่ ๑ การอ่าน	ท ๑.๑	๕	๑๐
สาระที่ ๒ การเขียน	ท ๒.๑	๔	๕
สาระที่ ๓ การฟัง การดูและ การพูด	ท ๓.๑	๖	๑๑
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา	ท ๔.๑	๔	๗
	ท ๔.๒	๒	๒
สาระที่ ๕ วรรณคดีและ วรรณกรรม	ท ๕.๑	๒	๕
	รวม	๒๗	๔๔

จากตารางที่ ๔.๑๒ แสดงข้อมูลผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระ
การเรียนรู้ ม.๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ มีจำนวน
๒๗ ข้อ และสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ มีจำนวน ๔๔ ข้อ

ตารางที่ ๔.๑๓ ผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่	มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น ม.๑-๓	ความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
สาระที่ ๑ การอ่าน	ท ๑.๑	๔.๐๑	.๕๓	สอดคล้อง
สาระที่ ๒ การเขียน	ท ๒.๑	๔.๑๕	.๖๔	สอดคล้อง
สาระที่ ๓ การฟัง การดูและ การพูด	ท ๓.๑	๔.๑๔	.๖๒	สอดคล้อง
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา	ท ๔.๑	๓.๕๓	.๕๐	สอดคล้อง
	ท ๔.๒	๓.๘๘	.๖๑	สอดคล้อง
สาระที่ ๕ วรรณคดีและ วรรณกรรม	ท ๕.๑	๓.๘๔	.๗๐	สอดคล้อง

จากตารางที่ ๔.๑๓ แสดงผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ๔.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๔ ผลการวิเคราะห์สัดส่วนเวลาเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ม.๑

กลุ่มสาระ	จำนวน ชั่วโมงเรียน/ปี	จำนวน ชั่วโมงเรียน/สัปดาห์	จำนวน สถานศึกษา	คิดเป็น ร้อยละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ม.๑	๑๒๐	๔	๖	๘๘.๗๑
	๑๖๐	๔	๑	๑๔.๒๘

จากตารางที่ ๔.๑๔ แสดงข้อมูลสัดส่วนเวลาเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ม.๑ พบว่า สถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๖ แห่ง (ร้อยละ ๘๘.๗๑) จัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี จำนวน ๑ แห่ง (ร้อยละ ๑๔.๒๘) จัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน ๑๖๐ ชั่วโมง/ปี และ สถานศึกษาทั้ง ๗ แห่ง จัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน ๔ ชั่วโมง/สัปดาห์

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลการกำหนดคำอธิบายรายวิชา รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระ	จำนวนชั่วโมง/ปี	คำอธิบายรายวิชา
รายวิชา ภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑	๑๒๐ ชั่วโมง/ปี ๔ ชั่วโมง/สัปดาห์	<p>สาระที่ ๑ การอ่าน</p> <p>อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของคำศัพท์ สำนวน จับใจความสำคัญ สรุปความ ตอบคำถาม วิเคราะห์ วิจัย แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์และประเมินเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล ลำดับความคิด เรียบเรียงข้อความ นำเสนอโดยการพูดและเขียนได้อย่างชัดเจน</p> <p>ถูกต้อง เหมาะสมตามหลักการใช้ภาษา เลือกอ่านหนังสือ สื่อสารสนเทศทั้งสิ่งพิมพ์และใช้เทคโนโลยีสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตน ประสบการณ์ ความรู้และความบันเทิงได้ตรงตามจุดประสงค์ มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p> <p>การอ่าน อ่านข้อความ เรื่องราวต่าง ๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อสารสนเทศ อ่านถ้อยคำ สำนวน อ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ ท่องจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า เลือกอ่านหนังสือ สารสนเทศ เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง อ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทกลอน กาพย์ อ่านวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น สารคดี บันทึก บทความ มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p> <p>สาระที่ ๒ การเขียน</p> <p>ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาสละสลวย ถูกต้อง เหมาะสมกับงานเขียนประเภทต่าง ๆ และมีความคิดสร้างสรรค์ แสดงมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน โดยเขียนด้วยลายมือสวยงาม มีระเบียบ อ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนสะกดการันต์ ถูกต้อง รู้จักสังเกต ศึกษาค้นคว้า รวบรวม และจัดบันทึกข้อมูล ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>การเขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว จดหมาย กิจธุระ การกรอกแบบรายการ การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น บันทึกข้อมูล คำขวัญ คำคม การเขียนรายงาน และโครงการ มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการเขียน</p>

ตารางที่ ๔.๑๕ (ต่อ)

สาระ	จำนวนชั่วโมง/ปี	คำอธิบายรายวิชา
		<p>สาระที่ ๓ การฟัง การดูและการพูด</p> <p>รู้จักเลือกฟัง และดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงได้ ตรงตามจุดประสงค์ สรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์ วินิจฉัย แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู อย่างมีวิจารณญาณ พูดเสนอความรู้ ความคิด แสดงทรรศนะ วิเคราะห์และประเมินเหตุการณ์ เรื่องราวต่างๆ ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ นำเสนอโดยการเล่าเรื่อง พูดและเขียนได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมตามหลักการใช้ภาษา มีมารยาทในการพูด ใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สุภาพ สละสลวย น้ำเสียง น้ำฟัง พูดชัดเจน พูดตามความเป็นจริงและพูดอย่างสร้างสรรค์</p> <p>การฟัง การดูและการพูด การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู อย่างมีวิจารณญาณ การฟังเพื่อตีความ การสนทนา แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น การพูดเล่าเรื่อง การพูดรายงาน พูดชี้แจงแสดงผล การพูดอธิบาย หลักการพูด อวยพร การพูดเชิญชวนและการพูดในโอกาสต่าง ๆ มารยาทในการฟัง การดูและการพูด</p> <p>สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา</p> <p>เข้าใจหลักการสร้างคำไทย คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน ยกตัวอย่างเสียงในภาษาไทย เขียนอักษรไทย เขียนสะกดคำและออกเสียงโดยใช้พจนานุกรมช่วยเขียนคำ และอ่านคำได้ถูกต้อง แต่งประโยคและใช้ประโยค สามัญและประโยคความรวมในการสื่อสาร ได้ชัดเจน เข้าใจระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ใช้คำราชาศัพท์ ได้ถูกต้องตามความหมายและฐานะของบุคคล เห็นคุณค่าของการใช้เลขไทย แต่งภาพย์ กลอนได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ ใช้ถ้อยคำภาษาที่ไพเราะ สละสลวยและแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์</p> <p>เสียงในภาษาไทย อักษรไทยและหลักการเขียน การเขียนคำ การสร้างคำประสม คำซ้ำคำซ้อน การใช้ประโยคสามัญ ประโยคความรวมในการสื่อสาร การใช้พจนานุกรม การใช้คำราชาศัพท์ การแต่งคำประพันธ์ประเภทภาพย์ กลอน การใช้ตัวเลขไทย ระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ</p>

ตารางที่ ๔.๑๕ (ต่อ)		
สาระ	จำนวนชั่วโมง/ปี	คำอธิบายรายวิชา
		<p>สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม</p> <p>เลือกอ่านวรรณคดีประเภทกาพย์ กลอนและบทละคร อ่านวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น สารคดี บันทึกและบทความ เพลงกล่อมเด็กและเพลงพื้นบ้าน ตามจุดประสงค์การอ่าน วิเคราะห์ วิจัยคุณค่าด้านวรรณศิลป์และคุณค่าด้านสังคม และการนำไปใช้ในชีวิตจริง</p> <p>หลักการพินิจวรรณคดีประเภทกาพย์ กลอนและบทละคร อ่านวรรณกรรมประเภท เรื่องสั้น สารคดี บันทึกและบทความ เพลงกล่อมเด็กและเพลงพื้นบ้าน</p>

จากตารางที่ ๔.๑๕ แสดงข้อมูลคำอธิบายรายวิชา รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่าจากการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ เขียนเป็นความเรียง เสนอใน ๒ ส่วน คือ (๑) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเขียนสรุปภาพรวมของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (๒) สาระการเรียนรู้ เขียนเป็นความเรียงขอบข่ายเนื้อหาของแต่ละสาระ ได้คำอธิบายรายวิชา รายวิชาภาษาไทย ๑

ตารางที่ ๔.๑๖ ผลการประเมินคำอธิบายรายวิชา รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำอธิบายรายวิชา	ความคิดเห็น		ความหมาย
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
สาระที่ ๑ การอ่าน	๑๐๐	-	เหมาะสม
สาระที่ ๒ การเขียน	๑๐๐	-	เหมาะสม
สาระที่ ๓ การฟัง การดูและการพูด	๑๐๐	-	เหมาะสม
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา	๑๐๐	-	เหมาะสม
สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม	๑๐๐	-	เหมาะสม

จากตาราง ๔.๑๖ แสดงผลการประเมินคำอธิบายรายวิชา รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมทุกสาระ (ร้อยละ ๑๐๐)

ตารางที่ ๔.๑๗ ผลการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมงสอน
๑	บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ (ตอน.....)	๒๖
๒	กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง	๒๔
๓	รอบรู้เรื่องเมืองปากน้ำโพ	๒๔
๔	นิราศของสุนทรภู่ (ตอน.....)	๒๔
๕	กาพย์พระไชยสุริยา	๒๒
รวม		๑๒๐

จากตารางที่ ๔.๑๗ แสดงข้อมูลการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่ารายวิชาภาษาไทย ๑ มีหน่วยการเรียนรู้ ๕ หน่วยการเรียนรู้ รวมเวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปีคือ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ เวลาเรียน ๒๖ ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง เวลาเรียน ๒๔ ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รอบรู้เรื่องเมืองปากน้ำโพ เวลาเรียน ๒๔ ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิราศของสุนทรภู่ เวลาเรียน ๒๔ ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ กาพย์พระไชยสุริยา เวลาเรียน ๒๒ ชั่วโมง

ตารางที่ ๔.๑๘ ผลการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้ (จำนวนแผน)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	๑๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	๑๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	๑๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	๑๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๑๑
รวม	๖๓

จากตารางที่ ๔.๑๘ แสดงข้อมูลผลการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่ามีแผนการจัดการเรียนรู้ ๖๓ แผน คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ จำนวน ๑๕ แผน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ จำนวน ๑๔ แผน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ จำนวน ๑๒ แผน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ จำนวน ๑๑ แผน และหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ จำนวน ๑๑ แผน

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลการกำหนดองค์ประกอบหลักสูตร

หลักสูตร	องค์ประกอบของหลักสูตร
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์	๑. วิสัยทัศน์การเรียนรู้ภาษาไทย ๒. หลักการ ๓. จุดหมาย ๔. โครงสร้างหลักสูตร ๕. คำอธิบายรายวิชา ๖. หน่วยการเรียนรู้ ๗. แผนการจัดการเรียนรู้ ๘. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ๙. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ๑๐. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

จากตารางที่ ๔.๑๕ แสดงองค์ประกอบของหลักสูตรพบว่า โครงร่างหลักสูตรกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
นครสวรรค์ ที่เหมาะสมประกอบด้วย (๑) วิสัยทัศน์การเรียนรู้ภาษาไทย (๒) หลักการ (๓) จุดหมาย
(๔) โครงสร้างหลักสูตร (๕) คำอธิบายรายวิชา (๖) หน่วยการเรียนรู้ (๗) แผนการจัดการเรียนรู้
(๘) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (๙) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (๑๐) สื่อและ
แหล่งการเรียนรู้

ตอนที่ ๓ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร

ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๐ -๓๐

ตารางที่ ๔.๒๐ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑.	องค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร กำหนดไว้ ๑๐ ด้าน ครบถ้วน เหมาะสม	๔.๔๐	.๕๕	เหมาะสม

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าการประเมินโครงสร้างหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กำหนดไว้ ๑๐ ด้าน มีความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๖๐$)

ตารางที่ ๔.๒๑ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านวิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑.	วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย	๔.๖๐		
	๑.๑ กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเรียนการสอนไว้ชัดเจน สมเหตุสมผล	๔.๖๐	.๕๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง
	๑.๒ เป็นการมองภาพในอนาคตของการเรียนการสอนภาษาไทยเหมาะสมกับธรรมชาติของภาษาไทย	๔.๖๐	.๕๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ ๔.๒๑ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านวิสัยทัศน์การเรียนรู้อภาษาไทย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าวิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทยกล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเรียนการสอนไว้ชัดเจน สมเหตุสมผล เหมาะสมอย่างยิ่ง และเป็น การมองภาพในอนาคตของการเรียนการสอนภาษาไทยเหมาะสมอย่างยิ่งกับธรรมชาติของภาษาไทย ($X = ๔.๖๐$)

ตารางที่ ๔.๒๒ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านหลักการ

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๒.	หลักการ	๔.๗๓		
	๒.๑ กล่าวถึงความเป็นมา และความจำเป็นของหลักสูตรอย่างสมเหตุสมผล	๔.๘๐	.๔๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง
	๒.๒ หลักการที่กำหนดไว้สอดคล้องกับแนวคิดในการสอนภาษาไทย	๔.๖๐	.๕๕	สอดคล้องอย่างยิ่ง
	๒.๓ ใช้ภาษาในการเรียบเรียงที่เข้าใจง่าย มีความต่อเนื่อง สามารถให้ภาพรวมของหลักสูตรได้	๔.๘๐	.๔๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ ๔.๒๒ แสดงข้อมูลผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านหลักการ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น bahwaหลักการกล่าวถึงความเป็นมาและความจำเป็นของหลักสูตรอย่างสมเหตุสมผลเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = ๔.๘๐$) และกำหนดได้สอดคล้องอย่างยิ่งกับแนวคิดในการสอนภาษาไทย ($\bar{X} = ๔.๖๐$) และใช้ภาษาในการเรียบเรียงที่เข้าใจง่าย มีความต่อเนื่อง สามารถให้ภาพรวมของหลักสูตรได้ ($\bar{X} = ๔.๘๐$)

ตารางที่ ๔.๒๓ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านจุดหมาย

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๓.	จุดหมาย	๔.๗๓		
	๓.๑ จุดหมายที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการ	๔.๘๐	.๔๕	สอดคล้องอย่างยิ่ง
	๓.๒ จุดหมายที่กำหนดสอดคล้องกับคุณภาพ ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔	๔.๘๐	.๔๕	สอดคล้องอย่างยิ่ง
	๓.๓ จุดหมายกำหนดไว้ครอบคลุมผล การเรียนรู้ที่คาดหวังชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓	๔.๖๐	.๕๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง
	๓.๔ จุดหมายที่กำหนดมีความชัดเจน นำไปสู่ การปฏิบัติได้จริง	๔.๘๐	.๕๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตาราง ๔.๒๓ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านจุดหมายพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าจุดหมายกำหนดไว้สอดคล้องอย่างยิ่งกับหลักการ และคุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ($\bar{X} = ๔.๘๐$) นอกจากนี้ จุดหมายยังกำหนดไว้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ ($\bar{X} = ๔.๖๐$) และกำหนดได้ชัดเจนเหมาะสมอย่างยิ่งนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ($\bar{X} = ๔.๘๐$)

ตารางที่ ๔.๒๔ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๔.	โครงสร้างหลักสูตร	๔.๖๖		
	๔.๑ สัดส่วนเวลาเรียนเหมาะสมกับสาระ การเรียนรู้ ชั้น ม. ๑	๕.๐๐	.๐๐	เหมาะสมอย่างยิ่ง
	๔.๒ สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ มีระดับความ ยากง่ายเหมาะสมกับระดับ วิชาของผู้เรียน	๔.๔๐	.๘๕	เหมาะสม
	๔.๓ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓	๔.๖๐	.๘๕	สอดคล้องอย่างยิ่ง
	๔.๔ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ สามารถ พัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม	๔.๔๐	.๘๕	เหมาะสม

จากตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการประเมิน โครงสร้างหลักสูตร พบว่าผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่า สัดส่วนเวลาเรียนเหมาะสมอย่างยิ่งกับสาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ม. ๑ ($\bar{X} = ๕.๐๐$) สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ มีความเหมาะสมกับระดับและวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = ๔.๔๐$) นอกจากนั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ กำหนดไว้สอดคล้องอย่างยิ่งกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ ($\bar{X} = ๔.๖๐$) และมีความเหมาะสม สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ($\bar{X} = ๔.๔๐$)

ตารางที่ ๔.๒๕ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านคำอธิบายรายวิชา

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๕.	คำอธิบายรายวิชา	๔.๕๓		
	๕.๑ คำอธิบายรายวิชาระบุชื่อรายวิชา จำนวน เวลาเรียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการ เรียนรู้รายปี ชั้น ม.๑ ไว้ชัดเจน ครบถ้วน	๔.๘๐	.๔๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง
	๕.๒ แสดงรายละเอียดของหัวข้อที่จะสอน เรียงลำดับความยากง่าย และความเชื่อมโยงของ สาระการเรียนรู้ไว้ชัดเจน	๔.๔๐	.๘๕	เหมาะสม
	๕.๓ นำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ได้	๔.๔๐	.๘๕	เหมาะสม

จากตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านคำอธิบายรายวิชา พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าคำอธิบายรายวิชาระบุชื่อ รายวิชา จำนวนเวลาเรียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ม.๑ ไว้ชัดเจน ครบถ้วน เหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = ๔.๘๐$) คำอธิบายรายวิชาแสดงรายละเอียดของหัวข้อที่จะสอนเรียงลำดับความยากง่ายและความเชื่อมโยงของสาระการเรียนรู้ไว้ชัดเจน เหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๔๐$) นอกจากนี้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ได้ ($\bar{X} = ๔.๔๐$)

ตารางที่ ๔.๒๖ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านหน่วยการเรียนรู้

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๖.	หน่วยการเรียนรู้	๔.๒๒		
	๖.๑ จัดหน่วยการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตาม คำอธิบายรายวิชา	๔.๒๐	.๘๔	เหมาะสม
	๖.๒ จำนวนชั่วโมงเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	๔.๔๐	.๕๕	เหมาะสม
	๖.๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ - ๕ กำหนด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ไว้ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและ สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑			
	๑) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	๔.๒๐	.๘๔	สอดคล้อง
	๒) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	๔.๒๐	.๘๔	สอดคล้อง
	๓) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	๔.๒๐	.๘๔	สอดคล้อง
	๔) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	๔.๒๐	.๘๔	สอดคล้อง
	๕) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๔.๒๐	.๘๔	สอดคล้อง

จากตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านหน่วยการเรียนรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า จัดหน่วยการเรียนรู้ได้เหมาะสม ครบถ้วนตามคำอธิบายรายวิชา ($\bar{X} = ๔.๒๐$) และเหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงเรียน ($\bar{X} = ๔.๔๐$) นอกจากนี้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ภายในหน่วยการเรียนรู้ไว้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ และสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ ($\bar{X} = ๔.๒๐$)

ตารางที่ ๔.๒๗ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านแผนการจัดการเรียนรู้

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย			
		$\bar{X}$	S.D.				
๓.	แผนการจัดการเรียนรู้	๔.๒๐					
	แผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ ที่ ๑-๕ กำหนดไว้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ รายปี ม.๑						
	๑) หน่วยที่การเรียนรู้ที่ ๑				๔.๒๐	.๘๔	ครอบคลุม
	๒) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒				๔.๒๐	.๘๔	ครอบคลุม
	๓) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓				๔.๒๐	.๘๔	ครอบคลุม
	๔) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔				๔.๒๐	.๘๔	ครอบคลุม
๕) หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๔.๒๐	.๘๔	ครอบคลุม				

จากตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า แต่ละหน่วยการเรียนรู้กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ ($\bar{X} = ๔.๒๐$)

ตารางที่ ๔.๒๘ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๘.	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	๔.๓๐		
	๘.๑ เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	๔.๒๐	.๘๔	สอดคล้อง
	๘.๒ ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้	๔.๔๐	.๕๕	เหมาะสม

จากตารางที่ ๔.๒๘ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = ๔.๒๐$) และมีความเหมาะสมสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริง เหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๔๐$) คือ

ตารางที่ ๔.๒๙ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านแนวทางการวัดและประเมินผล

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๙.	แนวทางการวัดผลและประเมินผล	๔.๑๐		
	๙.๑ เสนอแนวทางการวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	๔.๒๐	.๘๔	สอดคล้อง
	๙.๒ มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้	๔.๐๐	๑.๒๒	เหมาะสม

จากตารางที่ ๔.๒๙ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านแนวทางการวัดและประเมินผล พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า แนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = ๔.๒๐$) และมีความชัดเจน เหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้ ($\bar{X} = ๔.๐๐$)

ตารางที่ ๔.๓๐ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ลำดับ ที่	รายการ	ความคิดเห็น		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑๐.	สื่อการเรียนรู้ภาษาไทยและแหล่งการเรียนรู้	๔.๕๐		
	๑๐.๑ เสนอแนวทางการเลือกใช้สื่อและแหล่ง การเรียนรู้ไว้ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้	๔.๔๐	.๕๕	เหมาะสม
	๑๐.๒ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม และเป็นไปได้ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของ หลักสูตร	๔.๖๐	.๕๕	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ ๔.๓๐ แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร ด้านสื่อและแหล่ง
เรียนรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า แนวทางการเลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้เสนอไว้
ชัดเจน เหมาะสม นำไปปฏิบัติได้ ($\bar{X} = ๔.๔๐$) สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งเป็นไป
ได้ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = ๔.๖๐$)

ตอนที่ ๔ ผลการเสนอหลักสูตร

จากการประเมินคุณภาพหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ และเรียบเรียงเอกสาร โครงร่างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ตามลำดับ ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย

๒. หลักการ

๓. จุดหมาย

๔. โครงร่างหลักสูตร

๕. คำอธิบายรายวิชา

๖. หน่วยการเรียนรู้

๗. แผนการจัดการเรียนรู้

๘. แนวทางการจัดการเรียนรู้

๙. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๑๐. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

การนำเสนอหลักสูตร มีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย

วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเรียนการสอนภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

ภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบันและเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้น การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้อง เหมาะสมในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจ แก้ปัญหา และวินิจัยอย่างมีเหตุผล ขณะเดียวกันภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ นอกจากนี้ วรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้านวรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จึงต้องเรียนวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษาในบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

๒. หลักการ

หลักการ กล่าวถึงความเป็นมาและความจำเป็นของหลักสูตรที่สอดคล้องกับแนวทางการสอนภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เป็นภาษาประจำชาติ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การสอนภาษาไทยในปัจจุบันต้องเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่อ่านเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์ และประมวลค่ามากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้งและคิดได้อย่างชาญฉลาด รอบครอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สรรค์สร้างในรูปของ หลักภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม

๓. จุดหมาย

จุดหมาย กำหนดให้สอดคล้องกับหลักการ คุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ และครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังช่วงชั้น ม.๑-๓ และมีความชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง สรุปได้ดังนี้

จุดหมายของหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังนี้

๑. สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็ว
๒. เข้าใจวงคำศัพท์ที่กว้างขึ้น สำนวนและโวหารที่ลึกซึ้ง แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
๓. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้
๔. เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจง รายงาน เขียนแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง และเขียนเชิงสร้างสรรค์
๕. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัยข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
๖. รู้จักเลือกใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต จัดลำดับความคิดขั้นตอนในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ
๗. พุดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พุดเชิญชวน อวยพร และพุดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

๘. เข้าใจธรรมชาติของภาษาและการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

๙. สามารถใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจา
ต่อรอง ด้วยภาษาและกิริยาที่สุภาพ

๑๐. ใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ การทำงานและใช้ได้อย่างสร้างสรรค์
เป็นประโยชน์

๑๑. ใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาวรรณคดีและ
วรรณกรรมให้เห็นคุณค่าและนำไปประโยชน์ไปใช้ในชีวิต

๑๒. สามารถแต่งกาพย์ กลอนและโคลง

๑๓. สามารถร้องเล่น หรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในที่อื่น

๑๔. มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด มีนิสัยรักการอ่านและ
การเขียน

๔. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
ม.๑-๓ สักส่วนเวลาเรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ และสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ การนำเสนอ
โครงสร้างหลักสูตร ในส่วนของสาระการเรียนรู้รายปี ม.๑ คำนึงถึงระดับความยากง่าย ความเหมาะสม
กับระดับ และวัยของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑ คำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน
การเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ กระบวนการ
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม สรุปได้ดังนี้

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
และ สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ :

๑. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจ
สำนวน และโวหาร การบรรยาย การพรรณนา อธิบาย อุปมาและสาธก สามารถใช้บริบทการอ่าน
สร้างความเข้าใจการอ่านและใช้แหล่งความรู้ พัฒนาประสบการณ์และความรู้กว้างขวางขึ้น
นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

๒. สามารถแสดงความคิดเห็น เชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมี
เหตุผลโดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลายพัฒนาการอ่าน
สามารถเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต
และใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้

๓. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลายและวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษาเนื้อหา และสังคม จำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า นำไปใช้อ้างอิงได้ เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนด้านความรู้และการทำงาน มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสารเขียนเรียงความ ย่อความและเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศ และรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ :

๑. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง เขียนรายงาน และเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

๒. มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และการศึกษา ค้นคว้า รู้จักเลือกใช้ภาษา เรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต สนใจการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม บันทึก ข้อมูล นำวิธีการของแผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด และพัฒนางานเขียนในรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

สาระที่ ๓ : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ :

๑. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัย ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู สังเกตการใช้ น้ำเสียง กิริยาท่าทางการใช้ถ้อยคำของผู้พูดและสามารถแสดงทรรศนะจากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ

๒. สามารถพูดนำเสนอ ความรู้ ความคิด วิเคราะห์และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผลใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน น่าฟัง ตามหลักการพูด มีมารยาท การฟัง การดูและการพูด

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ :

๑. เข้าใจการสร้างคำไทยตามหลักเกณฑ์ของภาษา
๒. ใช้ประโยคสามัญและประโยคซับซ้อนในการสื่อสารได้ชัดเจนและสละสลวย
๓. ใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้วยภาษา และกิริยา ท่าทางที่สุภาพ ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง ตามฐานะของบุคคล กิตติบัตรตรงและลำดับความคิดก่อนพูดและเขียน
๔. เข้าใจธรรมชาติของภาษา การนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทยมีวงคำศัพท์เพิ่มขึ้นตามความเจริญทางวิชาการและเทคโนโลยี
๕. สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ กลอนและโคลง โดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์
๖. สามารถร้องเล่น หรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้าน และบทกล่อมเด็กในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท๔.๒ : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ :

๑. สามารถใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ ระดมความคิดการประชุม วิเคราะห์ การประเมิน การทำงาน และใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร พัฒนาความรู้ และใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. เข้าใจระดับของภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ถูกต้อง ตามหลักการใช้ภาษา ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย
๓. ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ยกย่องผู้ใช้ภาษาไทยอย่างมีคุณธรรมและวัฒนธรรมเข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในวงการต่าง ๆ ในสังคม

สาระที่ ๕ : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ม.๑-๓ :

๑. สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทกลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัย และ
วรรณกรรมประเภท เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดารและสามารถเลือกอ่าน
ได้ตรงจุดประสงค์ของการอ่านใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรม พิจารณาคุณค่าทั้งด้าน
วรรณศิลป์ เนื้อหาและคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ม.๑

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ม.๑	สาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ม.๑
<p>๑. อ่านในใจได้เร็วยิ่งขึ้นและเข้าใจเรื่องโดยใช้บริบทช่วยทั้งเรื่องที่เป็นความรู้และความบันเทิงที่มีวงคำศัพท์ยากขึ้น</p> <p>๒. อ่านออกเสียงปกติและอ่านทำนองเสนาะ บทประพันธ์ร้อยแก้ว และร้อยกรอง โดยอ่านได้คล่อง ถูกต้องตามอักขรวิธี และใช้น้ำเสียงลีลาและท่วงทำนองได้ไพเราะถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์</p> <p>๓. อธิบายคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน ค้นหาความหมายจากพจนานุกรมหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยเขียนอธิบายหรือให้คำนิยามศัพท์ได้ถูกต้อง</p> <p>๔. อธิบายถ้อยคำและสำนวน จากเรื่องที่อ่าน โดยตีความแปลความหมายของถ้อยคำและสำนวน ด้วยการพูดหรือเขียน</p> <p>๕. นำความรู้และประสบการณ์จากการอ่านและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการคิด ตัดสินใจและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต</p> <p>๖. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และการประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล โดยการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์นำมาสนทนา อธิบาย อภิปรายหรือเขียน</p> <p>๗. เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง จากเรื่องที่อ่าน โดยการพูดหรือเขียนด้วยภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจนและสละสลวย</p> <p>๘. ท่องจำบทประพันธ์ที่ไพเราะและมีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงในการพูดและการเขียน</p> <p>๙. เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาความรู้และการทำงาน โดยการจดบันทึกอย่างเป็นระบบ นำมาใช้อ้างอิงได้ในการพูดและเขียน</p> <p>๑๐. แสดงมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่านโดยการอ่านอย่างสงบ มีสมาธิ ไม่อ่านเสียงดัง รบกวนผู้อื่น รักษาหนังสือไม่ขีดเขียนทำให้หนังสือสกปรก ฉีกขาด</p>	<p>๑. การอ่านในใจอย่างรวดเร็วและจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>๒. การใช้บริบทช่วยการอ่าน</p> <p>๓. การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ร้อยกรองและการอ่านทำนองเสนาะ</p> <p>๔. การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น</p> <p>๕. การอ่านเพื่อตีความ</p> <p>๖. การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน</p> <p>๗. การเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง</p> <p>๘. การท่องบทอาขยานและบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ</p> <p>๙. การเลือกอ่านหนังสือ สื่อสารสนเทศ</p> <p>๑๐. มารยาทและนิสัยรักการอ่าน</p>

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ม.๑	สาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ม.๑
<p>๑. ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน โดยการเตรียมการเขียน การกำหนด รูปแบบ โครงเรื่อง แผนภาพความคิด เนื้อหา องค์ประกอบ การเขียน การยกเว้นข้อเขียน การตรวจทาน การปรับปรุง แก้ไข และการเขียนเรื่องให้สมบูรณ์</p> <p>๒. เขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น เขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายกิจธุระ บันทึกประจำวัน บันทึกข้อมูลและความรู้ เขียนคำขวัญ คำคม กรอกแบบรายการ เขียนรายงาน และ โครงงาน โดยใช้กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่สละสลวย ถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียน และมีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๓. แสดงมารยาทการเขียน โดยการเขียนด้วยลายมือสวยงาม มีระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนตัวสะกดการันต์ ถูกต้อง</p> <p>๔. แสดงนิสัยรักการเขียน โดยการสังเกต การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเหตุการณ์ อย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>๑. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน</p> <p>๒. การเขียนเรียงความ ย่อความ</p> <p>๓. การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจงแสดงความคิดเห็น</p> <p>๔. จดหมายส่วนตัว และจดหมายกิจธุระ บันทึกประจำวัน</p> <p>๕. การเขียนคำขวัญ คำคม</p> <p>๖. การกรอกแบบรายการ</p> <p>๗. การเขียนรายงาน โครงงาน</p> <p>๘. มารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน</p>

สาระที่ ๓ : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑	สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑
๑. รู้จักเลือกฟัง เลือกดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงได้ตรงตามจุดประสงค์	๑. การเลือกฟังและดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

สาระที่ ๓ (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑	สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑
<p>๒. สรุปความ จับประเด็นสำคัญ ของเรื่องที่ฟัง และดูได้โดยการตีความ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้ ถูกต้อง</p> <p>๓. พูดเสนอความรู้ ความคิด แสดงทรรศนะ วิเคราะห์และประเมินเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์โดยการพูด หน้าชั้น พูดอภิปราย พูดรายงาน</p> <p>๔. พูดเชิญชวน พูดอวยพรและพูดในโอกาสต่าง ๆ ตามหลักการพูด โดยมีเนื้อหา สาระ ตรงตามจุดประสงค์การพูด ใช้ภาษาถูกต้อง สละสลวย ชัดเจน น่าฟัง</p> <p>๕. แสดงมารยาทในการฟังและดู โดยการ ตั้งใจฟัง และดู ไม่พูดคุยขณะฟังในห้องเรียนหรือ ห้องประชุม ฟังอย่างสงบและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ จากการฟังและการดู</p> <p>๖. แสดงมารยาทในการพูด โดยใช้ถ้อยคำ ภาษาที่ สุภาพสละสลวย น่าเสียน่าฟัง พูดชัดเจน พูดตามความเป็นจริงและพูดอย่างสร้างสรรค์</p>	<p>๒. การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ</p> <p>๓. การฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อความเป็น ความคิดเห็น</p> <p>๔. การฟังเพื่อตีความ</p> <p>๕. การพูดเล่าเรื่อง</p> <p>๖. การพูดรายงาน</p> <p>๗. การพูดชี้แจงแสดงผล</p> <p>๘. การพูดอธิบาย</p> <p>๙. การพูดอวยพร การพูดเชิญชวน และ การพูดในโอกาสต่าง ๆ</p> <p>๑๐. มารยาทในการฟัง การดูและการพูด</p>

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑	สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑
<p>๑. เข้าใจหลักการสร้างคำไทย โดยการอธิบาย ยกตัวอย่างเสียงในภาษาไทย อักษรไทยและหลักการเขียน การเขียนคำ การสร้างคำ ประสม คำซ้อน คำซ้ำ การออกเสียงคำ และการใช้พจนานุกรม ค้นหาความหมายของคำ เขียนคำและอ่านคำได้ถูกต้อง</p> <p>๒. ใช้ประโยคสามัญ และประโยคความรวมในการสื่อสารได้ชัดเจน โดยใช้คำนาม คำสรรพนามคำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุรพบท คำสันธาน และคำอุทาน แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหน้าที่ของคำ</p> <p>๓. ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคลโดยการเขียน และการพูด</p> <p>๔. แต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ และกลอนได้ โดยเขียนอธิบายฉันทลักษณ์ของกลอน กาพย์ได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ ใช้ถ้อยคำภาษาที่ไพเราะ สละสลวยและแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์</p>	<p>๑. เสียงในภาษาไทย</p> <p>๒. อักษรไทยและหลักการเขียน</p> <p>๓. การเขียนคำ</p> <p>๔. การใช้พจนานุกรม</p> <p>๕. การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน</p> <p>๖. การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร ประโยคความเดียว ประโยคความรวม</p> <p>๗. การใช้คำราชาศัพท์</p> <p>๘. การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ และกลอน</p>

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และ ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑	สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑
<p>๑. เข้าใจระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร โดยรวบรวมภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และจัดหมวดหมู่ได้ถูกต้องตามระดับของภาษาเปรียบเทียบความหมายของการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในรูปของ การอภิปรายและการรายงาน</p> <p>๒. เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย โดยการเขียนเลขไทย เชิญชวนผู้อื่นใช้เลขไทย</p>	<p>๑. ระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ภาษาที่เป็นทางการ ไม่เป็นทางการ และกึ่งทางการ</p> <p>๒. การใช้ตัวเลขไทย</p>

สาระที่ ๕ : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ม.๑	สาระการเรียนรู้รายปี ม.๑.
<p>๑. เข้าใจวรรณคดีประเภทกลอน โคลง กาพย์ บทละคร โดยจับใจความสำคัญจากเรื่อง อธิบาย สำนวนโวหารและคติคำสอน วิเคราะห์ วิจักษ์ คุณค่าจากวรรณคดี อย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒. เข้าใจอ่านวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น สารคดี บันทึก บทความ โดยจับใจความสำคัญจากเรื่อง อธิบายความหมายของ วิเคราะห์ วิจักษ์ คุณค่าจากวรรณกรรม อย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p>	<p>๑. กวีนิพนธ์ประเภทกลอน โคลง กาพย์ และบทละคร</p> <p>๒. วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น สารคดี บันทึก และบทความ</p> <p>๓. วรรณกรรมประเภทเพลง กล่อมเด็กและเพลงพื้นบ้าน</p> <p>๔. หลักการเลือกอ่านหนังสือตาม จุดประสงค์ของการอ่าน</p> <p>๕. หลักการพินิจวรรณคดีและ วรรณกรรม พิจารณาคุณค่าด้าน วรรณศิลป์ และคุณค่าด้านสังคม และการนำไปใช้ใน ชีวิตจริง</p>

จำนวนเวลาเรียน

รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เวลาเรียน ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี ๔ ชั่วโมง/สัปดาห์

๕. คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา เป็นการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สารการเรียนรู้รายปี รวมทั้งเวลาเรียนมาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสารการเรียนรู้ของรายวิชาที่มีความเชื่อมโยง เรียงลำดับความยากง่าย และสามารถนำไปจัดหน่วยการเรียนรู้ได้ สรุปได้ดังนี้

อธิบายรายวิชา

รายวิชาภาษาไทย ๑

จำนวนเวลา ๑๒๐ ชั่วโมง/ปี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

สาระที่ ๑ การอ่าน

ฝึกการอ่าน อ่านข้อความ เรื่องราวต่าง ๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อสารสนเทศ อ่านถ้อยคำสำนวน อ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ ท่องจำบทประพันธ์ที่มีคุณค่า เลือกอ่านหนังสือสื่อสารสนเทศ เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง อ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทกลอน กาพย์ อ่านวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น สารคดี บันทึก บทความ มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของคำศัพท์ สำนวน จับใจความสำคัญ สรุปความ ตอบคำถาม วิเคราะห์ วินิจฉัย แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์และประเมินเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล ลำดับความคิด เรียบเรียงข้อความนำเสนอโดยการพูดและเขียนได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมตามหลักการใช้ภาษา เลือกอ่านหนังสือ สื่อ สารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และใช้เทคโนโลยีสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตน ประสิทธิภาพ ความรู้และความบันเทิงได้ตรงตามจุดประสงค์ มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

ฝึกการเขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว จดหมายกิจธุระ การกรอกแบบราชการ การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น บันทึกข้อมูล คำขวัญ คำคม การเขียนรายงาน และโครงการ มารยาทและนิสัยรักการเขียน

ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาสละสลวย ถูกต้อง เหมาะสมกับงานเขียนประเภทต่าง ๆ และมีความคิดสร้างสรรค์ แสดงมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน โดยเขียนด้วยลายมือสวยงาม มีระเบียบ อ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนสะกดการันต์ ถูกต้อง รู้จักสังเกต ศึกษาค้นคว้า รวบรวมและจัดบันทึกข้อมูล ประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ

สาระที่ ๓ การฟัง การดูและการพูด

ฝึกการฟัง การดูและการพูด การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การฟังเพื่อตีความ การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การพูดเล่าเรื่อง การพูดรายงาน พูดชี้แจงแสดงเหตุผล การพูดอธิบาย หลักการพูด อวยพร การพูดเชิญชวนและการพูดในโอกาสต่าง ๆ มารยาทในการฟัง การดูและการพูด

รู้จักเลือกฟัง และดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงได้ตรงตามจุดประสงค์ สรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์ วินิจฉัย แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ พูดเสนอความรู้ ความคิด แสดงทรรศนะ วิเคราะห์และประเมินเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ นำเสนอโดยการเล่าเรื่อง พูดและเขียนได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมตามหลักการใช้ภาษา มีมารยาทในการพูด ใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สุภาพ สละสลวย น้ำเสียง น่าฟัง พูดชัดเจน พูดตามความเป็นจริงและพูดอย่างสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา

ศึกษาเสียงในภาษาไทย อักษรไทยและหลักการเขียน การเขียนคำ การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน การใช้ประโยคสามัญ ประโยคความรวมในการสื่อสาร การใช้พจนานุกรม การใช้คำราชาศัพท์ การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ กลอน การใช้ตัวเลขไทย ระดับของภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ

เข้าใจหลักการสร้างคำไทย คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน ยกตัวอย่างเสียงในภาษาไทย เขียน อักษรไทย เขียนสะกดคำและออกเสียงโดยใช้พจนานุกรมช่วยเขียนคำและอ่านคำได้ถูกต้อง แต่ง ประโยคและใช้ประโยคสามัญและประโยคความรวมในการสื่อสารได้ชัดเจน เข้าใจระดับของภาษา ที่ใช้ในการสื่อสาร ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามความหมายและฐานะของบุคคล เห็นคุณค่าของการใช้เลขไทย แต่งกาพย์ กลอนได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ ใช้ถ้อยคำภาษาที่ไพเราะ สละสลวยและแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

หลักการพินิจวรรณคดีประเภทกาพย์ กลอนและบทละคร อ่านวรรณกรรมประเภท เรื่องสั้น สารคดี บันทึกและบทความ เพลงกล่อมเด็กและเพลงพื้นบ้าน

เลือกอ่านวรรณคดีประเภทกาพย์ กลอนและบทละคร อ่านวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น สารคดี บันทึกและบทความ เพลงกล่อมเด็กและเพลงพื้นบ้าน ตามจุดประสงค์การอ่าน วิเคราะห์ วิจารณ์ คุณค่าด้านวรรณศิลป์และคุณค่าด้านสังคม และการนำไปใช้ในชีวิตจริง

๖. หน่วยการเรียนรู้

นำเสนอหน่วยการเรียนรู้ จำนวน ๕ หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีจำนวนชั่วโมงเหมาะสมกับ
สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ภายในหน่วยการเรียนรู้ โดยสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ภายใน
หน่วยการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ รายปี ม.๑ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี
ม.๑ สรุปได้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ ๕ หน่วย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑๒๐ ชั่วโมง/ปี ๔ ชั่วโมง/สัปดาห์

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวนเวลา (ชั่วโมง)
๑.	บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์ (ตอน.....)	๒๖
๒.	กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง	๒๔
๓.	รอบรู้เรื่อง เมืองปากน้ำโพ	๒๔
๔.	นิราศของสุนทรภู่ (ตอน.....)	๒๔
๕.	กาพย์พระไชยสุริยา	๒๒
	รวม	๑๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง บทพากย์โขน เรื่องรามเกียรติ์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๖ ชั่วโมง/ปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑. อ่านออกเสียงปกติและอ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะคำประพันธ์ โดยใช้น้ำเสียง ลีลาและท่วงทำนองตามลักษณะคำประพันธ์ได้ถูกต้องคล่องแคล่วและอ่านได้เร็ว</p> <p>๒. อธิบายคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน ค้นหาความหมายจากพจนานุกรมหรือแหล่งเรียนรู้ อื่น ๆ โดยเขียนอธิบายหรือนิยามคำศัพท์ได้ถูกต้อง</p> <p>๓. ท่องจำบทประพันธ์ที่ไพเราะและมีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงในการพูดและการเขียน</p> <p>๔. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล โดยการใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ นำมาสนทนา อธิบาย อภิปรายหรือเขียนแสดงความคิดเห็น</p> <p>๕. เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาความรู้และการทำงาน โดยการจดบันทึกอย่างเป็นระบบ นำมาใช้อ้างอิงในการพูดและการเขียน</p> <p>๖. เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง จากเรื่องที่อ่าน โดยการพูดหรือเขียนด้วยภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และสละสลวย</p> <p>๗. แสดงมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านโดยการอ่านอย่างสงบ มีสมาธิ ไม่อ่านเสียงดัง รบกวนผู้อื่น รักษาหนังสือไม่ขีดเขียนทำให้หนังสือสกปรก ฉีกขาด</p> <p>๘. เขียนอธิบาย บรรยาย แสดงความคิดเห็น บันทึกข้อมูลและความรู้ โดยใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่สละสลวยถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียน และมีความคิดสร้างสรรค์</p>	<p style="text-align: center;"><u>การอ่าน</u></p> <p>๑. การอ่านและการเข้าใจความหมายของคำศัพท์</p> <p>๒. การท่องจำบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ</p> <p>๓. การใช้พจนานุกรม</p> <p>๔. การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน</p> <p>๕. การเลือกอ่านหนังสือสื่อสารสนเทศ</p> <p>๖. การเล่าเรื่อง ย่อเรื่องที่อ่าน</p> <p>๗. มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p> <p style="text-align: center;"><u>การเขียน</u></p> <p>๘. การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจงแสดงความคิดเห็น</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๕. เขียนรายงานโดยใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ถ้อยคำภาษาได้สละสลวย ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบของรายงาน</p> <p>๑๐. แสดงมารยาทการเขียน โดยการเขียนด้วยลายมือสวยงาม มีระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง</p> <p>๑๑. แสดงนิสัยรักการเขียน โดยการสังเกต การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๑๒. จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูได้ โดยการตีความ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อธิบายความหมายของถ้อยคำ น้ำเสียงกริยาท่าทางของผู้พูด ได้ถูกต้อง</p> <p>๑๓. พูดเสนอความรู้ ความคิด แสดงทรรศนะ วิเคราะห์และประเมินเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์โดยการพูดหน้าชั้น อภิปราย พูดรายงาน ประสิทธิภาพจากการฟังและดู</p> <p>๑๔. แสดงมารยาทในการฟังและดู โดยการตั้งใจฟังและดู ไม่พูดคุยขณะฟังในห้องเรียนหรือห้องประชุม ฟังอย่างสงบและจดบันทึกความรู้</p> <p>๑๕. แสดงมารยาทในการพูด โดยใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สุภาพ สละสลวย น้ำเสียงน่าฟัง พูดชัดเจน พูดตามความจริงและพูดอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๑๖. แต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนบทละครได้โดยเขียนอธิบายฉันทลักษณ์ของกลอน ได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ ใช้ถ้อยคำภาษาที่ไพเราะ สละสลวยและแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์</p> <p>๑๗. ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง ตามความหมายและตามฐานะของบุคคลโดยการเขียนและพูด</p>	<p>๕. การเขียนรายงาน "วรรณกรรมพื้นบ้าน"</p> <p>๑๐. มารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน</p> <p><u>การฟัง การดูและการพูด</u></p> <p>๑๑. การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ</p> <p>๑๒. การฟังเพื่อตีความ</p> <p>๑๓. การสังเกตการใช้น้ำเสียง กริยาท่าทางและการใช้ถ้อยคำของผู้พูด</p> <p>๑๔. การพูดเล่าเรื่อง อธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงเหตุผล</p> <p>๑๕. มารยาทในการฟัง การดู และการพูด</p> <p><u>หลักการใช้ภาษา</u></p> <p>๑๖. การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอน</p> <p>๑๗. การใช้คำราชาศัพท์ ตามฐานะของบุคคล</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
๑๘. เข้าใจวรรณคดีประเภทกลอนบทละคร โดยจับใจความสำคัญจากเรื่อง อธิบายสำนวน โวหารและคติสอนใจ วิเคราะห์วิจารณ์ คุณค่าจากวรรณคดีอย่างมีเหตุผลและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	<u>วรรณคดีและวรรณกรรม</u> ๑๘. กวีนิพนธ์ประเภทกลอนบทละคร ๑๙. หลักการพิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าทางสังคม และการนำไปใช้ในชีวิตจริง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๔ ชั่วโมง/ปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑. อ่านออกเสียงปกติและอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรอง (กาพย์ฉบับ ๑๖) โดยอ่านได้คล่อง ถูกต้องตามอักขรวิธี และใช้น้ำเสียง ลีลา และท่วงทำนองได้ไพเราะถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์</p> <p>๒. อธิบายคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน ค้นหาความหมายจากพจนานุกรมหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยเขียนอธิบายหรือให้คำนิยามศัพท์ได้ถูกต้อง</p> <p>๓. อธิบายถ้อยคำและสำนวน จากเรื่องที่อ่าน โดยตีความแปลความหมายของถ้อยคำและสำนวน ด้วยการพูดหรือเขียน</p> <p>๔. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และการประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล โดยการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์นำมาสนทนา อธิบาย อภิปรายหรือเขียน</p> <p>๕. เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาความรู้และการทำงาน โดยการจัดบันทึกอย่างเป็นระบบ นำมาใช้อ้างอิงได้ในการพูดและเขียน</p>	<p><u>การอ่าน</u></p> <p>๑. การอ่านออกเสียงและการอ่านทำนองเสนาะ</p> <p>๒. การอ่านเพื่อตีความ</p> <p>๓. การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๖. ท่องจำบทประพันธ์ที่ไพเราะและมีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงในการพูดและการเขียน</p> <p>๗. แสดงมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่านโดยการอ่านอย่างสงบ มีสมาธิ ไม่อ่านเสียงดัง รบกวนผู้อื่น รักษาหนังสือ ไม่ขีดเขียนทำให้หนังสือสกปรก นึกขาด</p> <p>๘. ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน โดยการเตรียมการเขียน การกำหนดรูปแบบ โครงเรื่อง แผนภาพความคิด เนื้อหา องค์ประกอบ การเขียน การยกร่าง ข้อเขียน การตรวจทาน การปรับปรุงแก้ไข และการเขียนเรื่องให้สมบูรณ์</p> <p>๙. เขียนเรียงความ เขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น เขียนรายงาน และโครงการ โดยใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่สละสลวย ถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียน และมีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๑๐. แสดงมารยาทการเขียน โดยการเขียนด้วยลายมือสวยงาม มีระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง</p> <p>๑๑. แสดงนิสัยรักการเขียนโดยการสังเกต การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และ เหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๑๒. รู้จักเลือกฟัง เลือกดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงได้ตรงตามจุดประสงค์</p> <p>๑๓. สรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูได้โดยการตีความ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น ได้ถูกต้อง</p> <p>๑๔. พูดเสนอความรู้ ความคิด เรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์โดยการพูดหน้าชั้น พูดอภิปราย พูดรายงาน</p>	<p>๔. การท่องบทอาขยานและบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ</p> <p>๕. มารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน</p> <p>การเขียน</p> <p>๖. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน</p> <p>๗. การเขียนเรียงความ</p> <p>๘. การเขียนโครงการ "เที่ยวชมบึงบอระเพ็ด"</p> <p>๙. การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น</p> <p>๑๐. มารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน</p> <p>การฟัง การดูและการพูด</p> <p>๑๑. การเลือกฟังและดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง</p> <p>๑๒. การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ</p> <p>๑๓. การพูดเล่าเรื่อง</p> <p>๑๔. การพูดรายงาน</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑๕. แสดงมารยาทในการฟังและดู โดยการตั้งใจฟัง และดู ไม่พูดคุยขณะฟังในห้องเรียนหรือห้องประชุม ฟังอย่างสงบและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ จากการฟังและการดู</p> <p>๑๖. แสดงมารยาทในการพูด โดยใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สุภาพ สละสลวย น้ำเสียงน่าฟัง พูดชัดเจน พูดตามความเป็นจริงและพูดอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๑๗. เข้าใจหลักการสร้างคำไทย โดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง เสียงในภาษาไทย อักษรไทยและหลักการเขียน การเขียนคำ การสร้างคำประสม คำซ้อน คำซ้ำ การออกเสียงคำ และใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ เขียนคำและอ่านคำได้ถูกต้อง</p> <p>๑๘. แต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ โดยเขียนอธิบาย นันทลักษณ์ของกาพย์(กาพย์ฉบัง ๑๖) ได้ถูกต้องตามลักษณะ คำประพันธ์ ใช้ถ้อยคำภาษาที่ไพเราะ สละสลวยและแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์</p> <p>๑๙. เข้าใจคำประพันธ์ประเภทกาพย์ โดยจับใจความสำคัญจากเรื่อง อธิบายสำนวนโวหารและคติคำสอน วิเคราะห์ วิจักษ์คุณค่าจากเรื่องอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>๑๕. มารยาทในการฟัง การดูและการพูด</p> <p><u>หลักการใช้ภาษา</u></p> <p>๑๖. เสียงในภาษาไทย</p> <p>๑๗. อักษรไทยและหลักการเขียน</p> <p>๑๘. การเขียนสะกตคำ</p> <p>๑๙. การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน</p> <p>๒๐. การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์</p> <p><u>วรรณคดีและวรรณกรรม</u></p> <p>๒๑. คำประพันธ์ประเภทกาพย์</p> <p>๒๒. หลักการพินิจวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาคคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านสังคมและการนำไปใช้ในชีวิตจริง</p>

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่อง รอบรู้เรื่องเมืองปากน้ำโพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๔ ชั่วโมง/ปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑. อ่านในใจได้เรื่อยๆ และเข้าใจเรื่องโดยใช้บริบทช่วยการอ่านเรื่องที่เป็นความรู้และความบันเทิงที่มีวงคำศัพท์ยากขึ้น</p> <p>๒. อ่านออกเสียงคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว ได้คล่องแคล่วถูกต้องตามอักขรวิธีใช้น้ำเสียง ลีลา และท่วงทำนองได้ไพเราะถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์</p> <p>๓. อธิบายถ้อยคำ สำนวนจากเรื่องที่อ่าน โดยตีความ แปลความหมายของถ้อยคำและสำนวนด้วยการพูดหรือเขียน</p> <p>๔. นำความรู้และประสบการณ์จากการอ่านและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาใช้ในการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต</p> <p>๕. การเลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศทั้งสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อพัฒนาความรู้และการทำงาน โดยการจัดบันทึกอย่างเป็นระบบ นำมาใช้อ้างอิงในการพูดและการเขียน</p> <p>๖. แสดงมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน โดยการอ่านอย่างสงบ มีสมาธิ ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น รักษาหนังสือ ไม่ขีดเขียนทำให้หนังสือสกปรก นึกขาด</p> <p>๗. ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน โดยการเตรียมการเขียน การกำหนดรูปแบบ โครงเรื่อง แผนภาพความคิด เนื้อหา องค์ประกอบ การเขียน การยกร่างข้อเขียน การตรวจทาน การปรับปรุง แก้ไข และการเขียนเรื่องให้สมบูรณ์</p> <p>๘. เขียนเรียงความ ย่อความเรื่องที่อ่าน เขียนจดหมายกิจธุระ และการกรอกแบบรายการ โดยใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ภาษา ถูกต้อง สละสลวย สื่อความหมายได้ชัดเจน</p>	<p><u>การอ่าน</u></p> <p>๑. การอ่านสำนวน โวหาร การบรรยาย</p> <p>๒. การใช้บริบทช่วยการอ่าน</p> <p>๓. การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น</p> <p>๔. การอ่านเพื่อตีความ</p> <p>๕. การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และประเมินค่า</p> <p>๖. การเลือกอ่านหนังสือ สื่อ สารสนเทศ</p> <p>๗. มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p> <p><u>การเขียน</u></p> <p>๘. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน</p> <p>๙. การเขียนเรียงความ ย่อความ</p> <p>๑๐. การเขียนจดหมายกิจธุระ</p> <p>๑๑. การกรอกแบบรายการ</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๕. แสดงมารยาทในการเขียน โดยการเขียนด้วยลายมือสวยงาม มีระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง</p> <p>๑๐. แสดงนิสัยรักการเขียนโดยการสังเกต การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและจัดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเหตุการณ์ อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๑๑. สรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูได้โดยการ ตีความ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แยกข้อเท็จจริงจาก ข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง</p> <p>๑๒. พุฒเสนอความรู้ ความคิด แสดงทรรศนะวิเคราะห์และ ประเมินเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ โดยการพูดหน้าชั้น พูดอภิปราย พูดรายงาน</p> <p>๑๓. พุฒเชิญชวน พุฒอวยพรและพูดใน โอกาสต่างๆ ตามหลักการ พุฒโดยมีเนื้อหาสาระตรงตามจุดประสงค์การพูด ใช้ภาษาถูกต้อง สละสลวย ชัดเจน น่าฟัง</p> <p>๑๔. แสดงมารยาทในการฟังและการดู โดยการตั้งใจฟังและดู ไม่ พุฒคุยขณะฟังในห้องเรียนหรือห้องประชุม ฟังอย่างสงบและจด บันทึกความรู้ ประสบการณ์จากการฟังและดู</p> <p>๑๕. แสดงมารยาทในการพูด โดยใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สุภาพและ สละสลวย น้ำเสียงน่าฟัง พุฒชัดเจน พุฒตามความเป็นจริงและพูด อย่างสร้างสรรค์</p> <p>๑๖. เข้าใจการจำแนกคำในภาษาไทยโดยการอธิบาย ยกตัวอย่าง</p> <p>๑๗. ใช้ประ โยคสามัญ และประ โยคความรวมในการสื่อสารได้ ชัดเจน โดยใช้คำนาม สรรพนาม กริยาและวิเศษณ์ บุรพบท สันทาน และอุทาน แต่งประ โยคได้ถูกต้องตามหน้าที่ของคำใน ประ โยคในการพูดและเขียน</p>	<p>๑๒. มารยาทในการเขียนและนิสัย รักการเขียน</p> <p><u>การฟัง การดู และการพูด</u></p> <p>๑๓. การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ</p> <p>๑๔. การฟังเพื่อแยกข้อเท็จจริงและ ข้อความที่เป็นความคิดเห็น</p> <p>๑๕. การพูดเล่าเรื่อง "ตำนานเมือง ปากน้ำโพ" และ"ประเพณีท้องถิ่น"</p> <p>๑๖. การพูดอวยพร การพูดเชิญชวน และการพูดในโอกาสต่าง ๆ</p> <p>๑๗. การใช้สังเกตน้ำเสียง กริยา ท่าทางและการใช้ถ้อยคำในการพูด</p> <p><u>หลักการใช้ภาษา</u></p> <p>๑๘. ชนิดของคำและหน้าที่ของคำ</p> <p>๑๙. ประโยคเพื่อการสื่อสาร ประโยคสามัญ ประโยคความรวม</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑๘. เข้าใจภาษาของชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่นและระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร โดยรวบรวมภาษาที่ใช้ในประเพณีแก่เจ้าพ่อเจ้าแม่ และภาษาไม่เป็นทางการ กึ่งทางการและเป็นทางการ จัดหมวดหมู่ได้ถูกต้องตามระดับของภาษา เปรียบเทียบความหมายในรูปของการอภิปรายและการรายงาน</p> <p>๑๙. เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย โดยการเขียนเลขไทย เชิญชวนผู้อื่นให้ใช้เลขไทย</p> <p>๒๐. รู้และเข้าใจวรรณกรรมพื้นบ้าน โดยใช้หลักพินิจวรรณกรรม พิจารณาคุณค่าของเรื่อง ที่อ่านด้านวรรณศิลป์ เนื้อเรื่อง สังคม และนำข้อคิดไปใช้กำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตจริง ด้วยการอภิปราย สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p>	<p>๒๐. ระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการ ไม่เป็นทางการ และภาษาชนกลุ่มน้อยในปากน้ำโพ (ภาษาจีนที่ใช้ในประเพณีแก่เจ้าพ่อเจ้าแม่)</p> <p>๒๑. การใช้ตัวเลขไทย วรรณคดีและวรรณกรรม</p> <p>๒๒. วรรณกรรมพื้นบ้าน</p> <p>๒๓. หลักการพินิจคุณค่าของหนังสือด้านความรู้ทางภาษา และคุณค่าทางสังคม</p>

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นิราศของสุนทรภู่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๔ ชั่วโมง/ปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑. อ่านออกเสียงปกติและอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ประเภทกลอนนิราศได้คล่อง ถูกต้องตามอักขรวิธีและใช้น้ำเสียง ลีลา และท่วงทำนองได้ไพเราะถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์</p> <p>๒. อธิบายคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน ค้นหาความหมายจากพจนานุกรมหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยการเขียนอธิบายหรือให้นิยามศัพท์ที่ได้ถูกต้อง</p> <p>๓. อธิบายถ้อยคำ สำนวน จากเรื่องที่อ่าน โดยตีความ ถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วได้ถูกต้อง ชัดเจน ใช้ภาษาไพเราะ สละสลวย</p>	<p>การอ่าน</p> <p>๑. การอ่านและเข้าใจความหมายของคำ</p> <p>๒. การท่องจำบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ และมีคุณค่า</p> <p>๓. การอ่านเพื่อตีความ</p> <p>๔. การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๔. ท่องจำบทประพันธ์ที่ไพเราะและมีคุณค่า นำไปใช้อ้างอิงได้ในการพูดและเขียน</p> <p>๕. เล่าเรื่อง ย่อเรื่องที่อ่านโดยการพูดหรือเขียนด้วยภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจนและสละสลวย</p> <p>๖. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล โดยการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์นำมาสนทนาอภิปรายหรือเขียน</p> <p>๗. แสดงมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่านโดยการอ่านอย่างสงบ มีสมาธิ ไม่อ่านเสียงดัง รบกวนผู้อื่นรักษาหนังสือ ไม่ขีดเขียนทำให้หนังสือสกปรก ฉีกขาด</p> <p>๘. เขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายกิจธุระ เขียนบรรยาย แสดงความคิดเห็น โดยใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่สละสลวยถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียน และมีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>๙. แสดงมารยาทการเขียนโดยการเขียนด้วย ลายมือสวยงาม มีระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนตัวสะกด การันต์ถูกต้อง</p> <p>๑๐. แสดงนิสัยรักการเขียนโดยการสังเกต การค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๑๑. จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูได้โดยการตีความ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง</p> <p>๑๒. พูดเสนอความรู้ ความคิด วิเคราะห์เกี่ยวกับเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์โดยการพูดหน้าชั้น พูดอภิปราย พูดรายงาน</p> <p>๑๓. แสดงมารยาทในการฟังและดู โดยการตั้งใจฟังและดู ไม่พูดคุยกขณะฟังในห้องเรียนหรือห้องประชุม ฟังอย่างสงบและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์จากการฟังและดู</p>	<p>๕. การเล่าเรื่อง ย่อเรื่องที่อ่าน</p> <p>๖. มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน</p> <p>การเขียน</p> <p>๗. การเขียนจดหมายส่วนตัว</p> <p>๘. การเขียนบันทึกข้อมูล ความรู้ "สถานที่สำคัญ ๆ ในเมืองปากน้ำโพ"</p> <p>๙. มารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน</p> <p>การฟัง การดูและการพูด</p> <p>๑๐. การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ</p> <p>๑๑. การฟังเพื่อตีความ</p> <p>๑๒. การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>๑๓. การพูดเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง</p> <p>๑๔. มารยาทในการฟัง การดูและการพูด</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑๔. แสดงมารยาทในการพูด โดยใช้ถ้อยคำ ภาษาที่สุภาพ สละสลวย น้ำเสียงน่าฟัง พูดชัดเจน พูดตามความเป็นจริง</p> <p>๑๕. เข้าใจการสร้างคำไทยโดยการอธิบาย ยกตัวอย่างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อนและรวบรวมจัดหมวดหมู่ได้ถูกต้อง</p> <p>๑๖. มีความรู้และเข้าใจวรรณคดีประเภทกลอนนิราศ โดยจับใจความสำคัญจากเรื่อง อธิบายความหมายของถ้อยคำ สำนวน วิเคราะห์ วิวิจารณ์ คุณค่าจากวรรณกรรมอย่างมีเหตุผลและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๑๗. มีความรู้และเข้าใจวรรณกรรมประเภทเพลงพื้นบ้าน โดยการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์คุณค่าและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p><u>หลักการใช้ภาษา</u></p> <p>๑๕. คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน</p> <p>๑๖. การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนนิราศ</p> <p>๑๗. การใช้คำราชาศัพท์ และคำสุภาพ</p> <p><u>วรรณคดีและวรรณกรรม</u></p> <p>๑๘. วรรณคดีประเภทกลอนนิราศ</p> <p>๑๙. วรรณกรรมประเภทเพลงพื้นบ้าน</p> <p>๒๐. หลักการพินิจวรรณคดี พิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านสังคมและการนำไปใช้ในชีวิตจริง</p>

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕
เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๒ ชั่วโมง/ปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๑. อ่านในใจและอ่านออกเสียงปกติและอ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะคำประพันธ์ โดยใช้น้ำเสียงลีลาและท่วงทำนองตามลักษณะของฉันทลักษณ์ได้ถูกต้องคล่องแคล่วและอ่านได้เร็ว</p> <p>๒. ท่องจำบทประพันธ์ที่ไพเราะและมีคุณค่านำไปใช้อ้างอิงได้ในการพูดและการเขียน</p> <p>๓. อธิบายคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน โดยค้นหา ความหมายจากพจนานุกรมหรือแหล่งเรียนรู้ อื่น ๆ โดยเขียนอธิบายหรือให้คำนิยามศัพท์ได้ถูกต้อง</p> <p>๔. เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง จากการอ่านเรื่องราว โดยการพูดหรือเขียนด้วยภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน สละสลวย</p> <p>๕. แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์เรื่องที่อ่าน ประเมินข้อดี และข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยการใช้แผนภาพความคิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่านนำมาสนทนา อธิบาย อภิปรายหรือเขียนแสดงความคิดเห็น</p> <p>๖. อ่านวรรณคดีประเภทร้อยกรอง โดยใช้หลักพิจารณาคุณค่าด้านภาษา และคุณค่าทางสังคม นำข้อคิดไปใช้กำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตจริง ด้วยการอภิปราย สนทนา หรือเขียนข้อคิดในวรรณคดี</p> <p>๗. แสดงมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่านโดยการอ่านอย่างสงบ มีสมาธิ ไม่อ่านเสียงดัง รบกวนผู้อื่น</p> <p>๘. เขียนอธิบาย เขียนบรรยาย แสดงความคิดเห็น เขียนรายงาน และโครงการ โดยใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนให้สมบูรณ์ ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่สละสลวยถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียน และมีความคิดสร้างสรรค์</p>	<p><u>การอ่าน</u></p> <p>๑. การอ่านและการเข้าใจความหมายของคำศัพท์</p> <p>๒. การท่องจำบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ</p> <p>๓. การใช้พจนานุกรม</p> <p>๔. การเล่าเรื่อง ย่อเรื่องที่อ่าน</p> <p>๕. การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน</p> <p>๖. มารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน</p> <p><u>การเขียน</u></p> <p>๗. การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น</p> <p>๘. การเขียนรายงาน โครงการ</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>๕. แสดงมารยาทการเขียน โดยการเขียนด้วย ลายมือสวยงาม มีระเบียบ ลายมืออ่านได้ง่ายและชัดเจน เขียนตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง แสดงนิสัยรักการเขียน โดยจดบันทึกความรู้ ความคิดเห็นจากการอ่าน การฟังและการดูอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๑๐. จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูได้โดยการตีความ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง</p> <p>๑๑. พูดเสนอความรู้ ความคิด วิเคราะห์เกี่ยวกับเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์โดยการพูดหน้าชั้น พูดอภิปราย พุดรายงาน</p> <p>๑๒. แสดงมารยาทในการฟังและดู โดยการตั้งใจฟังและดู ไม่พูดขณะฟังในห้องเรียนหรือห้องประชุม ฟังอย่างสงบและจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์จากการฟังและดู</p> <p>๑๓. แต่งคำประพันธ์ประเภทคำกลอนได้โดยเขียนอธิบายฉันทลักษณ์ของกาพย์ ได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ ใช้ถ้อยคำภาษาที่ไพเราะ สละสลวยและแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์</p> <p>๑๔. ใช้คำราชาศัพท์ที่เป็นค่านามราชาศัพท์ และคำกิริยาราชศัพท์ได้ถูกต้อง ตามความหมาย หลักการใช้คำราชาศัพท์ในการพูดและการเขียนและถูกต้องตามฐานะของบุคคล</p> <p>๑๕. เข้าใจคำประพันธ์ประเภทกาพย์ โดยจับใจความสำคัญจากเรื่อง อธิบายสำนวนโวหารและคติคำสอน วิเคราะห์ วิวิจารณ์คุณค่าจากเรื่องอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>๕. มารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน</p> <p><u>การฟัง การดูและการพูด</u></p> <p>๑๐. การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ</p> <p>๑๑. การฟังเพื่อตีความ</p> <p>๑๒. การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>๑๓. การพูดเล่าเรื่อง อธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงเหตุผล</p> <p>๑๔. มารยาทในการฟัง การดู และการพูด</p> <p><u>หลักการใช้ภาษา</u></p> <p>๑๕. การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์</p> <p>๑๖. การใช้คำราชาศัพท์</p> <p>๑๗. การใช้พจนานุกรม</p> <p><u>วรรณคดีและวรรณกรรม</u></p> <p>๑๘. กวีนิพนธ์ประเภทกาพย์</p> <p>๑๙. หลักการพินิจวรรณคดี พิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านสังคมและการนำไปใช้ในชีวิตจริง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง บทพากย์โขนเรื่องรามเกียรติ์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๖ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บทพากย์โขน เรื่อง รามเกียรติ์ แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อย		
จำนวน ๑๕ แผน ดังนี้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	การอ่านและการเข้าใจความหมายของคำศัพท์	๔ ชั่วโมง
	การท่องจำบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	การใช้พจนานุกรม	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	การเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และ ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	การเลือกอ่านหนังสือสื่อสารสนเทศ	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘	การเขียนรายงาน (วรรณกรรมพื้นบ้าน)	๔ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙	มารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ดีความ การสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสังเกตการใช้น้ำเสียง กริยาท่าทางและการใช้ถ้อยคำของผู้พูด	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	การพูดเล่าเรื่อง อธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงเหตุผล	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒	มารยาทในการฟัง	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓	การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอน	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔	การใช้คำราชาศัพท์ ตามฐานะของบุคคล	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕	หลักการพิจารณาคุณค่า	๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๔ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อย จำนวน ๑๔ แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	การอ่านและการเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และการทอบบทบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ	๔ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	การเขียนเรียงความ	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	การเขียนโครงงาน "เที่ยวชมบึงบอระเพ็ด"	๔ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	การเขียนอธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	การเลือกฟังและดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘	การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙	การพูดเล่าเรื่อง การพูดรายงาน (โครงงาน)	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	มารยาทในการดู	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	เสียงในภาษาไทย อักษรไทยและหลักการเขียน การเขียนสะกดคำ (คำที่ปรากฏในการทำโครงงาน)	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒	การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓	การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔	การพินิจวรรณคดี	๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่อง รอบรู้เรื่องเมืองปากน้ำโพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๔ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง รอบรู้เรื่องเมืองปากน้ำโพ แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ จำนวน ๑๒ แผน ดังนี้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	การอ่านสำนวน โวหาร การบรรยาย และการใช้ บริบทช่วยการอ่าน เรื่อง "ตำนานเมืองปากน้ำโพ"	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	การอ่านแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น เชิงวิเคราะห์และ ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	การเขียนย่อความ	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	การเขียนจดหมายกิจธุระ การกรอกแบบรายการ	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อแยก ข้อเท็จจริงและความคิดเห็น	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	การพูดเล่าเรื่อง "ตำนานเมืองปากน้ำโพ" และ" ประเพณีท้องถิ่น"	๔ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	การพูดอวยพร การพูดเชิญชวนและการพูดใน โอกาสต่าง ๆ และการใช้สังเกตน้ำเสียง กิริยา ท่าทางและการใช้อ้อยคำในการพูด	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘	ชนิดของคำและหน้าที่ของคำ	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙	ประโยคเพื่อการสื่อสาร ประโยคสามัญ ประโยค ความรวม	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	ระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ภาษาที่เป็น ทางการกึ่งทางการ และไม่เป็นทางการ ภาษาที่ใช้ใน "ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่"	๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	การใช้ตัวเลขไทย	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒	การพินิจคุณค่าวรรณกรรมท้องถิ่น	๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔
เรื่อง นิราศของสุนทรภู่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๔ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นิราศของสุนทรภู่ แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อย
จำนวน ๑๑ แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	การอ่านและเข้าใจความหมายของคำ การท่องจำบทประพันธ์ที่ชื่นชอบและมีคุณค่า	๔ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	การอ่านเพื่อตีความ การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น เชิงวิเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	การเขียนจดหมายส่วนตัว	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	การเขียนบันทึกข้อมูลและความรู้ "สถานที่สำคัญใน เมืองปากน้ำโพ"	๔ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อตีความ	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	การพูดเล่าเรื่องย่อเรื่อง การสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	มารยาทในการพูด	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘	คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙	การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนนิราศ	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	การใช้คำราชาศัพท์ และการใช้พจนานุกรม	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	วรรณกรรมเพลงพื้นบ้าน	๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕
เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนเวลา ๒๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อยู่
จำนวน ๑๑ แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	การอ่านและการเข้าใจความหมายของ คำศัพท์ และการท่องจำบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ	๔ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	การเล่าเรื่อง ย่อเรื่องที่อ่าน	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และ ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	การเขียนอธิบาย บรรยาย แสดงความคิดเห็น	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อตีความ	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	การพูดเล่าเรื่อง อธิบาย บรรยาย ชี้แจง แสดงเหตุผล การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	การสรุปความ การจับประเด็นสำคัญ	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘	การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙	การใช้คำราชาศัพท์ และคำสุภาพ การใช้พจนานุกรม	๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	กวีนิพนธ์ประเภทกาพย์	๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	หลักการพิจารณาคุณค่า	๒ ชั่วโมง

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ผู้สอนต้องศึกษาทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และสาระการเรียนรู้รายปี ก่อนจัดทำ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับ ผู้เรียน เช่น การสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การปฏิบัติกิจกรรมตามความ สนใจของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนทำโครงการ

๒. คิดค้นเทคนิค กลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้ เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจ และวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้รายปี เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนและชุมชน

๓. จัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมี สมรรถภาพในการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ซึ่งสามารถนำมาใช้หรือปรับใช้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของ ผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, ๒๕๔๕ : ๑๓๔- ๑๓๖)

วิธีการ	แนวการจัดการเรียนรู้	พฤติกรรมบ่งชี้
๑. การจำ	๑. ให้ความรู้ใหม่ที่สัมพันธ์กับความรู้เก่า ๒. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ ช่วยในการจำ ๓. ให้ความรู้เป็นหมวดหมู่ ๔. ให้หลักเคล็ดลับในการจำ ๕. ให้ทำซ้ำ ๆ	บอก เล่า อธิบาย บอกให้จำ ปฏิบัติ ฝึกฝน
๒. การเรียนรู้ทาง ปัญหา	๑. ฝึกปฏิบัติโดยการกระทำซ้ำ ๆ ๒. ให้รับข้อมูลความรู้จากแหล่งวิชาการ ต่าง ๆ และสื่อ ๓. ให้ใช้ความคิดวิเคราะห์และใช้เหตุผล ๔. จัดทำโครงสร้างเพื่อช่วยการเรียนรู้	อธิบาย วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ แปร บันทึกสาระสำคัญ สรุป จำแนก ฯลฯ

วิธีการ	แนวการจัดการเรียนรู้	พฤติกรรมบ่งชี้
๓. การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย	๑. ให้ความรู้ข้อมูลอย่างเพียงพอ ๒. สร้างหรืออ้างถึงบุคคลตัวอย่าง ๓. อภิปรายถึงการกระทำของบุคคลตัวอย่าง ๔. เปิดโอกาสให้เลือกตัดสินใจ ๕. ให้ข้อมูลป้อนกลับ ๖. ให้ทำซ้ำ ๆ	เลือกทำในสิ่งที่พึงประสงค์
๔. การเรียนรู้ด้านอภิปัญญา	๑. กระตุ้นความรู้เดิม เพื่อเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ๒. ให้คาดคะเนสิ่งที่จะเรียน ๓. ให้กำหนดจุดประสงค์ในการเรียน ๔. ฝึกตั้งคำถามก่อนเรียน ๕. สรุปความคิดจากสิ่งที่เรียน ๖. ให้หาคำตอบจากสิ่งที่คาดคะเน ๗. เชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ๘. ให้ตั้งคำถามถามตัวเองในขณะที่เรียนอย่างสม่ำเสมอ ๙. อภิปรายกลุ่มหรือสรุปย่อเป็นรายบุคคล ๑๐. ประเมินผลการคาดคะเน ๑๑. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน	อภิปราย ตอบคำถาม สรุปความคิด
๕. การเรียนรู้ด้านสังคม	๑. ให้ทำงานเป็นคณะ โดยใช้เกมแสดงบทบาท สถานการณ์จำลอง ๒. ให้อภิปราย สาธิต ทดลอง ฯลฯ ๓. ให้ช่วยกันคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่า มีจิตสำนึก และอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย	อภิปราย สาธิต ตระหนัก เห็นคุณค่า ทำงานเป็นกลุ่ม

แนวทางการวัดผลและประเมินผล

การวัดและการประเมินผล มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนและสามารถ นำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียน มีความสำคัญเท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้จะบูรณาการกันในการเรียนการสอนจะไม่แยกฝึกทักษะทีละอย่าง จะต้องฝึกทักษะไปพร้อม ๆ กัน และทักษะทางภาษาทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษาจำเป็นต้องเข้าใจ หลักของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาไปพร้อมกับการพัฒนาความคิด เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้ที่มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษา มีประมวลคำมากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดด้วย ขณะเดียวกันการเรียนภาษาจะเรียนร่วมกับผู้อื่น มีการติดต่อสื่อสาร ใช้ภาษาในการติดต่อกับเพื่อนกับครู จึงเป็นการฝึกทักษะทางสังคมด้วย

๒. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกการใช้ภาษา มิใช่เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่เพียงอย่างเดียว

๓. ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากัน แต่การพัฒนาทางภาษาจะไม่เท่ากันและวิธีการเรียนรู้จะต่างกัน

๔. ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การจัดกิจกรรมภูมิหลังของภาษาและการใช้ภาษาถิ่นของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาภาษาไทยของตนและพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับภาษาไทยและกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาไทยด้วยความสุข

๕. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะใช้ภาษาในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การเขียนโครงงาน การตอบคำถาม การตอบข้อทดสอบ ดังนั้นครูทุกคนไม่ว่าจะสอนวิชาใดก็ตามจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน และต้องสอนการใช้ภาษาแก่ผู้เรียนด้วยเสมอ

เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑. การสังเกต (Observation) การสังเกตจะได้ผลดีควรปฏิบัติ

๑.๑ กำหนดจุดมุ่งหมายในการสังเกตให้ชัดเจนว่าจะสังเกตเรื่องใดพฤติกรรมใด

๑.๒ กำหนดระยะเวลาในการสังเกต อาจกำหนดเป็นสัปดาห์หรือเป็นเดือนตามความ

เหมาะสม

๑.๓ จัดทำแบบบันทึกการสังเกต

ตัวอย่าง แบบบันทึกการสังเกต

แบบบันทึกการสังเกตการร่วมกิจกรรม		
รายการสังเกต	คะแนน ๕	ลักษณะพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดง
๑. การให้ความร่วมมือในการทำงาน	.....	.....
๒. การแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน	.....	.....
๓. การรับฟังความคิดเห็นในการทำงาน	.....	.....
๔. การปรับปรุงแก้ไขงานที่ทำ	.....	.....
๕. มารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	.....	.....

๑.๔ จดบันทึกการสังเกต ควรจดบันทึกโดยทันที ไม่ควรทิ้งช่วงเวลาไว้นานเกินไป อาจลืมหรือคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ผู้สังเกตจดบันทึกตามความเป็นจริง เพียงตรง และไม่ลำเอียง

๒. การสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์จะได้ผลดี ควรศึกษาหลักการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ ครูควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน สร้างบรรยากาศให้นักเรียนรู้สึกสบาย ไม่เครียด นัดหมายเวลาที่แน่นอน สถานที่เหมาะสม

๒.๒ เตรียมคำถามมาล่วงหน้า

๒.๓ ให้ความสนใจฟังนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนตอบอย่างอิสระ

๒.๔ ไม่ควรใช้เวลาในการสัมภาษณ์นานเกินไป

๒.๕ ไม่ควรบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์ ควรจดหลังสัมภาษณ์เสร็จหรืออาจใช้เครื่องบันทึกเสียง

๓. การปฏิบัติจริง (Performance) เป็นการวัดผลที่ครูให้คะแนนระหว่างปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ครูอาจเป็นผู้ประเมินเองตามลำพัง หรือเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินก็ได้ เช่น การเล่าเรื่อง การแสดงบทบาทสมมุติ การพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น

ตัวอย่างแบบประเมินผลการพูด

ทป-	ชอ - นามสกุล	ออกเสียงชัดเจน	การใช้ภาษา	การแสดงออกทางสีหน้า	การควบคุมอารมณ์	น้ำเสียง	บุคลิกท่าทาง	มารยาทในการพูด	การเริ่มเรื่อง	การลำดับเหตุการณ์	การปิดเรื่อง	การรักษาวเวลา	การใช้ถ้อยคำ	รวม
		๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕

๔. การตรวจผลงาน (Examine Work) เป็นการวัดผล โดยตรวจผลงานให้คะแนน จากผลของการปฏิบัติงานของนักเรียน การตรวจผลงานจากการให้คะแนนเก็บเป็นคะแนนระหว่าง ภาคเรียน ครูควรมีคำติชม วิเคราะห์และแก้ไขข้อความที่บกพร่องให้ชัดเจนด้วย เพื่อให้นักเรียนได้ ทราบผลการทำงานของตนเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขผลงานให้ดีขึ้น

หลักการตรวจผลงาน

๔.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาผลงานให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึง เกณฑ์นั้น เช่น ความถูกต้อง ความสวยงาม ความประณีต การใช้สำนวน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้จินตนาการ เป็นต้น

๔.๒ ตรวจโดยใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ(Rating Scale) พิจารณาคุณภาพของงานตาม เกณฑ์ที่กำหนด

๕. แบบทดสอบ (Test) การให้ตอบแบบทดสอบเหมาะกับการวัดความรู้เกี่ยวกับ ข้อเท็จจริง ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ซึ่งมีข้อดีที่ใช้เวลาในการดำเนินการน้อย และสะดวก ต่อการนำไปใช้ ให้ผลการประเมินที่ตรงไปตรงมา เนื่องจากมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน แต่ไม่ เหมาะกับการนำไปใช้กับการวัดผลการเรียนรู้ที่เป็นเจตคติ ค่านิยม

การเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล

เครื่องมือการวัดและประเมินวิชาภาษาไทยมีหลายชนิดดังที่กล่าวมาแล้ว บางชนิดอาจเหมาะสมในการวัดพฤติกรรมบางอย่าง บางพฤติกรรมต้องใช้เครื่องมือหลายชนิดประกอบกัน ครูจึงควรศึกษาประเภทและวิธีการใช้เครื่องมืออย่างละเอียด เพื่อสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสมและสามารถวัดได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

ตัวอย่างตารางการเลือกใช้เครื่องมือการวัดผลประเมินผล

พฤติกรรมที่ต้องการวัด	เครื่องมือการวัดผลประเมินผล				
	สังเกต	สัมภาษณ์	ปฏิบัติ	ตรวจผลงาน	แบบทดสอบ
๑. ความรู้ ความจำ		๒	๒	๕	๕
๒. ความเข้าใจ		๓	๔	๕	๕
๓. ทักษะ	๔	๓	๕	๔	๒
๔. คุณธรรม ค่านิยมและจริยธรรม	๔	๕	๓		
๕. จินตนาการ ความคิดริเริ่ม		๓		๕	๓
๖. วิจาร์ณญาณ		๓	๓	๕	๔
๗. ความซาบซึ้งในสุนทรียรส		๓	๓	๕	๔
๘. ตระหนักในคุณค่า				๕	๔
๙. นำไปใช้, กระบวนการ	๔		๕		๒

๕ เหมาะสมมากที่สุด

๔ เหมาะสมมาก

๓ เหมาะสมปานกลาง

๒ เหมาะสมน้อย

๑ เหมาะสมน้อยมาก

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้หรือสื่อการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อใช้ทำหน้าที่ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเนื้อหา ประสบการณ์ แนวคิด ทักษะและเจตคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือใช้เป็นเครื่องมือการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อ เพื่อให้เกิดความรู้ ฝึกทักษะกระบวนการ และสร้างความรู้สึกรู้สึกนึกคิดจนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

สื่อการเรียนการสอนภาษาไทย

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน คู่มือหนังสือเสริมประสบการณ์ ใบความรู้ ใบงาน แผ่นพับ แผ่นภาพ แบบฝึก วารสารวิชาการ นิตยสาร ฯลฯ

๒. สื่อวัสดุอุปกรณ์ เป็นสื่อของต่าง ๆ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง แผนภูมิ ฯลฯ

๓. สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อนำเสนอด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ภาพเลื่อน(Slide) แถบเสียง แถบบันทึกภาพ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

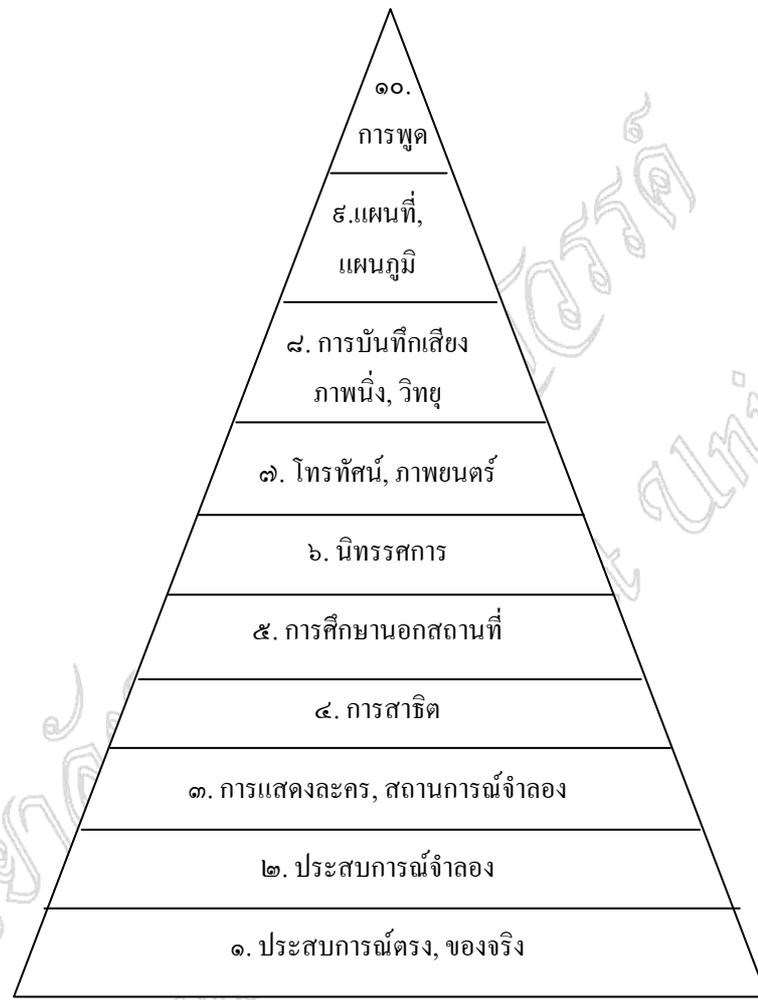
๔. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียนเช่น เกม เพลง บทบาทสมมุติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การแสดงละคร การจัดนิทรรศการและแสดงผลงาน ทัศนศึกษา การทำโครงการ ฯลฯ

๕. แหล่งการเรียนรู้ เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ วิทยาการ และประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ศูนย์กีฬา สวนสาธารณะ สวนสัตว์ หอศิลป์ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร ศูนย์การค้า ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น บุคคลที่เป็นภูมิปัญญาทางภาษา เพลงพื้นบ้าน พิธีกรรมต่าง ๆ ศิลปินแห่งชาติ เป็นต้น

การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน

การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย สิ่งที่เป็นรูปธรรม ผู้เรียนสามารถสัมผัสจับต้องได้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี ในทางตรงกันข้ามสิ่งที่เป็นนามธรรมผู้เรียนย่อมเรียนรู้ได้น้อย ดร.เอ็ดการ์ เดล (Dr.Edgar Dale) แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา ได้แสดงลำดับของประสบการณ์ในการเรียนรู้ของมนุษย์ไว้เป็นรูปของกรวยประสบการณ์ ดังนี้ (พวงเล็ก อุตระ.

๒๕๓๕ : ๑๑๐-๑๑๑)

รูปธรรม

กรวยประสบการณ์

๒. เลือกใช้สื่อให้สัมพันธ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน
๓. เลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยพิจารณาวัย ระดับชั้น ความรู้ ประสบการณ์และความแตกต่างระหว่างบุคคล
๔. พิจารณาประโยชน์และความคุ้มค่าของสื่อการเรียนการสอน สื่อแต่ละชนิดสามารถ ได้รับความสนใจ สื่อความหมาย และประสบการณ์การเรียนรู้ได้แตกต่างกัน การเลือกใช้สื่อจึงควร คำนึงถึงข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่าย ความสะดวกในการใช้ และควรผลิตจากวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น
๕. มีการปรับปรุงและพัฒนาสื่อที่จัดทำไว้ โดยการหาประสิทธิภาพของสื่อ เพื่อเป็นการ ประเมินคุณภาพของสื่อว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียน ได้จริง

ตัวอย่างสื่อและ แหล่งการเรียนรู้การเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
สำหรับสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ หมวด ๔ มาตรา ๒๒-๒๓ และหมวด ๕ มาตรา ๖๓-๖๔ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้และเทคโนโลยีการศึกษาที่ เน้นถึงบทบาทและความสำคัญของการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้เพื่อปรับปรุง คุณภาพของผู้เรียนและผู้สอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ในเอกสารหลักสูตรฉบับนี้ขอเสนอข้อมูล สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่น อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการ วางแผนการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

๑. สภาพทางภูมิศาสตร์และสังคม

อำเภอเมืองนครสวรรค์ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของภาคกลาง มีพื้นที่ ๑๔๘.๒๗ ตาราง กิโลเมตร หรือประมาณ ๔๖๗,๖๖๘.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๐ ของพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มี อาณาเขตติดต่อกับอำเภอบรรพตพิสัย เก้าเหลียว พยุหะคีรี โกรกพระ ชุมแสง ท่าตะโก และลาดยาว ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ๓ สาย คือ ปิง น่าน และเจ้าพระยา และมีบึงขนาดใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ บึงบอระเพ็ด อยู่ในพื้นที่ด้านตะวันออกของอำเภอ ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไป ในรอบปี มี ๓ ฤดู คือ ฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน จัดอยู่ในเขตอากาศลักษณะร้อนชื้นแบบสวันนา คือ ฤดูฝน และฤดูร้อนเด่นชัด ฤดูหนาวอากาศแห้งแล้ง บางระยะมีอากาศหนาวเย็น การปกครอง แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มี ๑๖ ตำบล ๑๖๔ หมู่บ้าน และการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นมี ๒ เทศบาล (เทศบาลนครนครสวรรค์ และเทศบาลหนองเบน) และ ๑๖ อบต. จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น ๒๔๑,๒๘๖ คน เป็นอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด ในจังหวัดนครสวรรค์ คือ ๑ : ๑๗๕ (ตารางกิโลเมตร : ประชากร) ประชากรประกอบอาชีพทางการ เกษตร ใช้ภาษากลางทั่วไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ สำหรับในเขตเมืองจะมีคนไทย เชื้อสายจีน อยู่เป็นจำนวนมาก โดยประกอบอาชีพค้าขาย ทำธุรกิจ และยังรักษาประเพณีวัฒนธรรมบางอย่าง ของจีน ไว้เหนียวแน่น แต่ก็ไม่มีปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม ประเพณี ที่เป็นปัญหา คือ ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาปริมาณขยะมูลฝอย ปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาด ในกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

ประเด็นที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การเขียนอธิบาย บรรยาย การเล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ความคิด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ทางภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ปัญหาสังคม เชื้อชาติ ภาษา

๒. ตำนานการตั้งถิ่นฐาน

เมืองนครสวรรค์ หรือเมืองปากน้ำโพนับว่าเป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่ง สันนิษฐานกันว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ราชวงศ์พระร่วงซึ่งปรากฏในศิลาจารึกว่า "เมืองพระบาง" เป็นเมืองหน้าด่าน ตัวเมืองตั้งอยู่ตั้งแต่ในตอนเขาขาดจนถึงบริเวณวัดนครสวรรค์ (วัดหัวเมือง) สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ (ขุนหลวงพระงั่ว) ได้ปราบหัวเมืองฝ่ายเหนือรวมขึ้นตรงต่อกรุงศรีอยุธยา ไปรวมเมืองพระบางเมืองกำแพงเพชร และเมืองตากเข้าเป็นแขวง เรียกชื่อเมืองใหม่ว่า "นครพังกา" ต่อมาได้ย้ายเมืองไปตั้งทางฝั่งซ้าย ห่างจากที่เดิมไปทางใต้ประมาณ ๕ กิโลเมตรใกล้กับวัดถือน้ำ (วัดศรีสวรรค์สังฆารามในปัจจุบัน) โดยหันหน้าเมืองลงแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นทิศตะวันออก ปรากฏว่าแสงอาทิตย์ในตอนเช้า ส่องเข้าหน้าเมืองตลอดเวลา จึงได้เรียกชื่อเมืองใหม่ว่า "เมืองขนอนตะวัน" ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี ในสมัยรัชกาลที่ ๕ จึงเปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองนครสวรรค์" ซึ่งก็ได้ใช้นามนี้มาจนถึงปัจจุบัน

ประเด็นที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น พูดเล่าเรื่อง การเขียน การศึกษาค้นคว้า เรื่องเมืองปากน้ำโพ การพูดอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชื่อเมือง ความหมาย เป็นต้น

๓. ประเพณีท้องถิ่นและสถานที่สำคัญ

ประเพณีท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงและมีความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองนครสวรรค์ ได้แก่

๓.๑ ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ เป็นประเพณีของชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองปากน้ำโพ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเทศกาลตรุษจีน เพื่อความเป็นสิริมงคล การแห่เจ้านี้เริ่มทำครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๔๗๕ และได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนปัจจุบันนี้ พิธีแห่จะตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๑ ของชาวจีน โดยแห่กลางคืน(ชีวชา) และแห่กลางวัน(ชีวสี) ในขบวนแห่ประกอบไปด้วย ขบวนเชิดมังกรทอง ขบวนเชิดสิงโตขบวนเอ็งกอน นอกจากนี้มีขบวนรตนางฟ้า เจ้าแม่กวนอิม และขบวนดนตรีจีน ฯลฯ เป็นต้น

๓.๒ ประเพณีแข่งเรือยาว จัดเป็นประจำทุกปีในช่วงเทศกาลออกพรรษา ประมาณเดือนกันยายน ซึ่งวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา) วัดเกาะหงส์ จะจัดงานปิดทองไหว้พระประจำปีขึ้นด้วย ในงานจะมีการนำเรือขนาดกลาง หรือเรือขนาดเล็กจากสถานที่ต่าง ๆ มาทำการแข่งขันกัน ณ บริเวณฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา หน้าศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์

๔. สถานที่สำคัญในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ ได้แก่

๔.๑ วัดวรนาถบรรพต(วัดกบ) เป็นวัดเก่าแก่ของนครสวรรค์ ตั้งอยู่บนยอดเขาภูกสูงจากระดับน้ำทะเล ๑๘๕.๕๐ เมตร มีทางขึ้น ๒ ทาง คือ ทางเดินขึ้นบันไดจำนวน 439 ขั้น และอีกทางเป็นทางลาดยาง บนยอดเขามีรอยพระพุทธรูปบาทจำลอง เจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งสร้างสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ได้รับยกย่องจากกรมการศาสนาให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ นอกจากนี้บริเวณเนินเขาใกล้เคียงยังมีที่ตั้งของสถานีถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ด้วย

๔.๒ วัดจอมคีรีนาคพรต ตั้งอยู่บนยอดเขาวงกต ระหว่างเชิงสะพานเดชาติวงศ์ และค่ายจิรประวัติ ดำเนินการก่อสร้างเมื่อครั้งที่ ๒ พม่าจึงร่วมกันสร้างวัดนี้ขึ้นเพื่อแสดงว่านับถือพุทธศาสนาเช่นกัน สิ่งที่น่าสนใจในวัด ได้แก่ รอยพระพุทธรูปบาทจำลอง และพระอุโบสถที่ชาวบ้านเรียกว่า "โบสถ์เทวดาสร้าง" ทุก ๆ เดือน ๑๒ ของปี จะมีงานนมัสการและปิดทองรอยพระพุทธรูปบาทจำลองและมีการแข่งเรือยาวอีกด้วย

๔.๓ วัดศรีสวรรค์สังฆาราม (วัดถือน้ำ) ตั้งอยู่ตำบลนครสวรรค์ออก เป็นวัดเก่าทางประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่สำหรับข้าราชการทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาโดยมีใบหอ ไบพาย มีด คาน สมัยโบราณ พระพุทธรูปทองคำปางปฐมเทศนา และพระพุทธรูปเนื้อเงินพระประธานในอุโบสถหลังเก่า อายุ ๑๐๐ ปีเศษ วัดนี้ถือว่าเป็นวัดเก่าแก่ที่มีคุณค่าแก่การศึกษาประวัติศาสตร์ แห่งหนึ่ง

๔.๔ บึงบอระเพ็ดหรืออุทยานนกน้ำ อยู่ในท้องที่ตำบลพระนอน มีเนื้อที่ประมาณ ๑๓๒,๗๓๗ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ อำเภอ คือ อำเภอเมือง ชุมแสง และท่าตะโก เป็นบึงน้ำจืดธรรมชาติใหญ่ที่สุดในประเทศ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลาและนกนานาชนิด จากการสำรวจของชมรมดูนกนครสวรรค์ พบว่า ในบึงบอระเพ็ดมีนกอยู่ ๔๔ วงศ์ ๑๐๐ สกุล จำนวน ๑๕๖ ชนิด แบ่งเป็น ๒ พวก คือ นกประจำถิ่น และนกที่อพยพย้ายถิ่นเข้ามาในบึงบางช่วงฤดู และมีพืชน้ำจืด ๔๔ ชนิด ปลาน้ำจืดเกือบ ๑๕๐ ชนิด โดยเฉพาะปลาหายากที่ไม่พบที่แห่งใดนอกจากในบึงบอระเพ็ด คือ ปลาเสือตอ

ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ คือ

๑. กำหนดสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น โครงการต่าง ๆ เช่น โครงการประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ ประเพณีแข่งเรือยาว

๒. การพูดเล่าเรื่อง การเขียนเรียงความ การอภิปราย แสดงความคิดเห็น การศึกษาค้นคว้า การใช้พจนานุกรมค้นคว้าคำศัพท์ต่าง ๆ เป็นต้น

๓. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมรักท้องถิ่น

๕. ภาษาและวรรณกรรม

๕.๑ ภาษา นครสวรรค์มีความเป็นภาษาถิ่นไม่ชัดเจนส่วนใหญ่ประชาชนใช้ภาษากลาง จะมีใช้ภาษาอื่นอยู่บ้าง ได้แก่ ภาษาจีน ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองยังคงใช้ภาษาจีนเป็นส่วนใหญ่ เช่น จีนฮกเกี้ยน ไหหลำ แต่จิว และจีนกวางตุ้ง นอกจากนี้ในชุมชนชาวลาวโซ่งหรือไทยทรงดำ ลาวใต้หรือลาวเวียง ซึ่งอาศัยอยู่ที่หมู่ ๓ ต.หนองปลิง และหมู่ ๕ ต.หนองกรด อ.เมืองฯ จ.นครสวรรค์ จะใช้ภาษาลาวในการสื่อสารกัน ส่วนชาวมอญที่อาศัยอยู่ที่ ต.บ้านแก่ง อ.เมืองฯ จ.นครสวรรค์ จะใช้ภาษามอญในการสื่อสารกัน

๕.๒ ตำนาน มีตำนานที่กล่าวขานเล่าต่อ ๆ กันมาหลายเรื่อง คือ ตำนานเขาหินกลิ้ง ตำนานเมืองจันทเสน ตำนานเขากบ ตำนานดงแม่ปางเมือง ตำนานวัดเขาแก้ว ตำนานโบสถ์ทวดาสร้าง

๖. วรรณกรรมพื้นบ้าน ได้แก่

๖.๑ นิทานพื้นบ้าน คือ หนูน้อยแดงโม แมลงอัปลักษณ์ หลวงตาทองคุดูแม่

๖.๒ วรรณกรรม คือ นิราศนรก สังข์ทองฉบับนครสวรรค์

๖.๓ การละเล่นพื้นบ้าน คือ รำโทนหรือรำวง รำกลองยาว การเล่นเข้าผี เซียวผี การเล่นเพลงปฏิพากย์

ประเด็นที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การอ่าน/การเขียน/การแต่งบทร้อยแก้ว ร้อยกรอง การพูดเล่าเรื่อง การเขียนเรียงความ การอภิปราย แสดงความคิดเห็น การศึกษาค้นคว้า การท่องเที่ยวประเพณีที่ชอบ ฯลฯ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมรักท้องถิ่น

๗. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น บุคคลสำคัญที่มีคุณูปการต่อท้องถิ่นนครสวรรค์ มีทั้งผู้ที่ถือกำเนิดในจังหวัด สร้างคุณประโยชน์ให้จังหวัดและไปสร้างผลงานระดับชาติ บางท่านมาจากจังหวัดอื่น แต่ได้สร้างคุณประโยชน์ในจังหวัดนี้ ได้แก่

๗.๑ หลวงพ่อเดิม(พระครูนิวาสธรรมขันธ์) พระสงฆ์ผู้เป็นที่สักการะบูชาของปวงชน

๗.๒ หลวงพ่ออินทร์(พระครูนิโรธธรรมประยุตร์) พระสงฆ์ผู้เป็นที่พึ่งของผู้บาดเจ็บทางกระดูก

ประเด็นที่ควรนำมาใช้ คือ การกำหนดสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น โครงการ การพูดเล่าเรื่อง การเขียนเรียงความ การอภิปราย แสดงความคิดเห็น การศึกษาค้นคว้า การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมรักท้องถิ่น เป็นต้น